

TRACTAT
DE
ORTOGRAFIA CATALANA

PER
POMPEU FABRA

BARCELONA
TIPOGRAFIA «L'AVENÇ»: RONDA DE L'UNIVERSITAT, 20
1904

El tractat d'ortografia que avui donem al public es una obreta purament didactica. No es un llibre més on se faci l'exposició i la defensa d'un sistema ortografic determinat: el seu objecte es explicar l'ortografia usual.

El lector no trobarà en aquest llibre cap innovació ni cap d'aquells llargs raonaments tant freqüents en les gramatiques catalanes, encaminats a demostrar la bondat d'aquesta o d'aquella solució ortografica. S'hi han suprimit també totes les regles de caracter etimologic, les quals no són realment de cap utilitat sinó pera aquells que coneixen la llatina.

En substitució d'aquestes regles, que exigeixen la coneixença del llatí, se n'han establert d'altres que suposen, en cambi, la del castellà. S'ha fet això tenint en compte que la present obreta va endreçada a lectors que saben tots aquesta llengua i que amb això sels facilita extraordinariament l'estudi de l'ortografia catalana. Avui que en les escoles de la nostra terra s'ensenya, no l català, sinó l castellà, la coneixença de la llengua forastera ns serveix pera simplificar l'exposició de l'ortografia de la nostra llengua; el dia que en les nostres escoles s'ensenyarà a escriure en català, llavors serà la coneixença

del català i de la seva ortografia que servirà pera facilitar l'estudi de l'ortografia castellana an aquells que desitgin coneixe-la.

No posseint el català una ortografia seguida per tot-hom, en aquells casos en els quals s'empleen diferents sistemes (accentuació grafica, empleu de la h, representació de la s sorda, etc.), no se n'explica naturalment un de sol, sinó tots. Cal, no obstant, advertir que, així com no s parla sinó excepcionalment d'aquells sistemes que no han conseguit implantar-se, tampoc se citen algunes grafies que, si bé s troben, al contrari, am prou freqüència, són evidentment dolentes i inacceptables.

Gran part de les paraules citades en el present llibre, ja en llistes especials, ja com exemples, s'han reunit en una llista alfabetica, que va al final de l'obra. L'utilitat que pugui tenir aquesta llista es considerablement augmentada per l'inserció d'una infinitat d'observacions que no havien trobat cabuda en el text, així com per l'inclusió d'un gran nombre de derivats, am la qual queda abundantment exemplificat tot lo que, referent a derivació, se diu en els §§ 7 i 8.

CAPITOL I

VOCALS

1. — En les paraules de més d'una síl·laba o *polisíl·labs* hi ha sempre una vocal que s'pronuncia amb més energia que totes les altres. En el mot de tres síl·labes *cosina*, és la *i*; en el mot *pare*, la *a*; en el mot *nebot*, la *o*. Aquesta vocal s'anomena *tonica*, i tota vocal no tonica s'anomena *atona*. En el mot *cosina*, *i* és una vocal tonica; *o* i *a* són vocals atones. La síl·laba que conté una vocal tonica s'anomena *tonica* o *dominant*. En *cosina* és la síl·laba *si*; en *gaire* és la síl·laba *gai*; *co*, *na* i *re* són síl·labes atones. La més gran energia amb que s'pronuncia una vocal o una síl·laba s'anomena *accent tonic*; i dir que l'accent tonic cau sobre tal vocal o tal síl·laba equival a dir que aquesta vocal o aquesta síl·laba són la vocal tonica o la síl·laba dominant de la paraula.

En les paraules d'una síl·laba o *monosíl·labs*, la llur síl·laba única és equiparable, per l'energia de la seva emissió, a les síl·labes dominants dels polisíl·labs, i conté, per consegüent, una vocal tonica. Ex.: *cor*, *mai*: la *o* de *cor* i la *a* de *mai* són dues vocals tòniques com la *o* de *amor* i la *a* de *desmai*. S'exceptuen uns quants monosíl·labs, que són estudiats en el CAPÍTOL V.

2. — A vuit poden reduir-se les vocals catalanes. Són les vuit vocals que sentim en les vuit paraules *pas*, *cel*, *vell*, *fil*, *cor*, *corc*, *curt* i *la* (article). Se distingeixen amb els noms de *a* tonica, *e* oberta, *e* tancada, *i*, *o* oberta, *o* tancada, *u* i *a* atona o vocal neutra. En la pronúncia de Barcelona, les dues vocals *i* i *u* poden ser tòniques i atones, la vocal

neutra es sempre atona, i les altres, fóra en alguns casos excepcionalissims, són sempre tòniques.

3. — Pera la representació de les vuit vocals tenim únicament cinc lletres o signes: *a, e, i, o, u*. Un mateix signe pot servir pera representar dues i fins tres vocals. La lletra *a* representa una *a* tònica en *pare* i una *a* atona en *poma*; la lletra *e* representa una *e* oberta en *cel*, una *e* tancada en *vell* i una *a* atona en *home*; la lletra *o* representa una *o* oberta en *cor*, una *o* tancada en *corc* i una *u* atona en *cosina*. En cambi, una mateixa vocal pot ésser representada per dues lletres diferents. Ex.: les segones síl·labes de les paraules *home* i *poma* són idèntiques, les dues paraules acaben en el mateix *só a* atona; no obstant, la una s'escriu amb *e* final i l'altra amb *a* final. Un altre exemple: la mateixa vocal *u* atona, que representem amb la lletra *u* en la paraula *punxar*, es representa per la lletra *o* en la paraula *gronxar*.

Cap dificultat ofereix la representació de les vocals tòniques catalanes: la vocal *a* tònica ve sempre representada per la lletra *a*; la vocal *i* tònica, per la lletra *i*; la vocal *u* tònica, per la lletra *u*; les dues vocals *e* oberta i *e* tancada, per la lletra *e*; i les dues vocals *o* oberta i *o* tancada, per la lletra *o*; de manera que la pronúncia indica en cada cas la lletra que s'ha d'empregar. L'escriptura de les vocals atones constitueix, en cambi, una de les dificultats més grosses de l'ortografia catalana; puix que dues vocals freqüentíssimes poden ésser representades cada una per dues lletres diferents: la vocal neutra o *a* atona, per les dues lletres *a* i *e*, i la vocal *u* atona, per les dues lletres *o* i *u*. Ex.: *home* i *poma*, *gronxar* i *punxar*. La majoria dels polisíl·labs són, doncs, paraules d'ortografia dubtosa en el sentit que la llur ortografia no ve donada per la llur pronúncia: la pronúncia sol no ns diu si hem d'escriure *nabot* o *nebot*, *surtir* o *sortir*.

VOCALS TÒNIQUES

4. — En determinats polisíl·labs se marca la vocal tònica escrivint sobre seu un signe especial, que s'anomena *accent gràfic*. Ex.: *sabó*, aon amb l'accent escrit sobre la *o* s'indica que la vocal representada per aquesta lletra es la vocal tònica, es dir, que de les dues síl·labes de la paraula la segona es la tònica o dominant. En català s'empleen dos accents diferents, l'agut, com en *sabó*, i el grave, com en *aixó*, els quals serveixen, com acabem de dir, pera indicar en els polisíl·labs quina es la

— II —

vocal tònica, però també s'empleen en determinats casos pera indicar que una *e* o una *o* es oberta o tancada o que un monosíllab es tònic. Ex.: *tè* i *té*; *bòta* i *bóta*; *pèl* (Ex.: *Hi han trobat un pèl*), diferent de *pel* aton (Ex.: *Han passat pel mateix camí*). Sobre l'empleu dels dos accents gràfics agut i grave V. CAPÍTOL V.

5. — Apart l'accentuació, cap dificultat ofereix l'ortografia de les vocals tòniques. Remarquem solament que en algunes paraules se sent sovint una *u* en lloc d'una *o*; són *ploma*, *broma*, *tomba*, *torba*, *corba*, *triomf*, que cal escriure amb *o* i no amb *u*: *pluma*, *bruma*, etc., són castellanismes, així com *fecundo*, *immundo* i demés adjectius en *undo*, que deuen reemplaçar-se per *fecon*, *immon*, etc., i els femenins corresponents, per *fecunda*, *immonda*, etc. (1).

En les paraules citades anteriorment, *o* es bona, *u* defectuosa. No pot dir-se lo mateix de la *e* i de la *a* en paraules com *arrenca* i *arranca*; aquí la *e* i la *a* són totes dues acceptables. Citem: *treure* i *traure*, *jeure* i *jaure*, *neixer* i *naixer*, i els verbs de la primera *arrenca* i *arranca*, *llença* i *llança*, *neda* i *nada*, *enseja* i *ensaia*. El dialecte barceloní prefereix en general les formes amb *e* (*treure*, *jeure*, etc.); altres varietats, les formes amb *a* (*traure*, *jaure*, etc.). Això que passa entre les dues vocals *a* i *e*, passa també en determinades paraules entre una *e* oberta i una *e* tancada, entre una *o* oberta i una *o* tancada, entre una *o* tancada i una *u*, etc.: a les formes barcelonines *bèstia*, *València*, *sòl*, *bò*, corresponen les formes gironines *bèstia*, *València*, *sòl*, *bò*; al barceloní *minyóna*, el rossellonès *minyúna*.

a, e EN LES SILLABES ANTERIORS A LA DOMINANT
o, u EN EL MATEIX CAS

6. — El català posseeix un nombre extraordinari de paraules tretes d'altres paraules del mateix català mitjançant l'adjunció de terminacions especials, anomenades *sufixes*. Ex.: el substantiu *blancor*, tret de l'adjectiu *blanc* mitjançant l'adjunció del sufixe *or*. Quan una paraula està

(1) En cambi, no es *monta*, sinó *munta*; *omple* i *umple* són tot dos acceptables.

relacionada amb una altra de la llengua, com *blancor* ho està amb *blanc*, se diu que la primera es un *derivat* de la segona, que s'anomena *primitiu*.

Quan una paraula reb un sufixe, perd aquella l seu accent tonic (1); a la vocal tonica del primitiu correspon, per consegüent, una vocal atona del derivat. Doncs bé: aquesta vocal atona del derivat ve sempre representada per la mateixa lletra que la tonica del primitiu. Així, escrivim amb *a* *magror*, que ve de *magre*, i amb *e* *negror*, que ve de *negre*; no escrivim *fuscior*, sinó *foscior*, perquè l primitiu es *fosc*; i, en canvi, no escrivim *boidor*, sinó *buidor*, perquè l primitiu es *buid*. Analogament: de *blanc*, *blancor*; de *verd*, *verdor* i no *vardor*; de *groc*, *grogor* i no *grugor*; de *cru*, *cruor*.

Tota paraula formada d'una altra per l'adjunció d'un sufixe, té, doncs, una sillaba atona l'ortografia de la qual ve donada pel primitiu. En el derivat *vermellor*, es la segona: de *vermell*, *vermellor* i no *vermallor*.

7. — En la majoria dels verbs l'accent tonic cau sobre una vocal del radical en unes de les llurs formes i sobre una vocal de la terminació en altres. En el verb *mirar*, el radical es *mir*; són formes d'aquest verb *miro*, *mires*, *mira*, *mirem*, *mireu*, *miren*, *mirava*, *miraré*, *miri*, *mirés*, *mirat*, *mirant*. En les formes *miro*, *mires*, *mira*, *miren*, *miri*, l'accent tonic cau sobre la vocal del radical; en les

(1) Remarquem que l primitiu, al rebre l sufixe, pot ademés sofrir les següents modificacions: addició d'una *n* (de *fi*, *finor*); supressió de la seva lletra final (de *negre*, *negror*); canvi d'una consonant sorda en sonora (de *groc*, *grogor*), d'una *u* en *v* (de *blau*, *blavor*) o de *ig* en *j*, *tj* o *tx* (de *roig*, *rojo*; de *lleig*, *Hejor*). No parlem dels canvis purament ortogràfics, com els de *s* en *ss*, de *c* en *qu*, etc.

formes *mirem, mireu, mirava, miraré, mirés, mirat, mirant*, cau sobre una vocal de la terminació. Les primeres s'anomenen *formes fortes*, i les segones, *formes debils*.

A la vocal tònica de les formes fortes correspon naturalment una vocal atona de les formes debils. Doncs bé: aquesta vocal atona de les formes debils ve sempre representada per la mateixa lletra que la vocal tònica de les formes fortes. Així, escrivim amb *a* *cansar, cansem, canseu*, perquè diem *canso, canses, cansa*, i amb *e* *pensar, pensem, penseu*, perquè diem *penso, penses, pensa*; no escrivim *grunxar*, sinó *gronxar*, perquè diem *gronxo*; i, en canvi, no escrivim *ponxar*, sinó *punxar*, perquè diem *punxo*.

En la majoria dels verbs, les formes debils (o accentuades en la terminació) tenen, doncs, una síl·laba atona l'ortografia de la qual ve donada per les formes fortes (o accentuades en el radical). En el verb *gemegar*, es la segona: no escriurem *gemagar*, sinó *gemegar*, perquè diem *gemego*.

En els verbs de la primera conjugació citats en el § 5, es facultatiu escriure *e* o *a* en les formes debils: *arrenquem, arrenqueu, arrencava*, etc., o *arranquem, arranqueu, arrancava*, etc., segons se prefereixi *arrenc* o *arranc*. En canvi, en els verbs *neixer, jeure, treure* i *heure*, les formes debils s'escriuran sempre amb *a*. Ex.: *naixem, naixeu, naixia, naixeré, nasqués, nascut; jaïem, jaïeu, jauré, jaguem, jagueu, jagué, jagut*.

En els verbs *cosir, sortir* i *tossir* s'escriuen amb *o* les formes debils i amb *u* les fortes. Ex.: *surto, surts, surt, sortim, sortiu, surten, sortia, sortir, sortint*. Alguns escriuen analogament amb *o* les formes debils del verb *jugar*: *jogar, joguem, jogueu, jogava* etc., malgrat *jugo, jugues*, etc.

En els verbs *voler* i *poder* s'escriu *volguem*, *volgueu*, *volgués*, *volgut* i *poguem*, *pogueu*, *pogués*, *pogut*, encara que s digui *vulgui* i *pugui*.

8. — En paraules germanes l'una catalana i l'altra castellana, les vocals pretoniques corresponents vénen en general representades per les mateixes lletres. Així, una *a* atona catalana o vocal neutra s'escriu *a* o *e* segons correspongui a una *a* o a una *e* castellanes (1); i una *u* atona catalana s'escriu *o* o *u* segons correspongui a una *o* o a una *u* castellanes (2).

EXEMPLES:

A *a* castellana correspon *a* catalana: AMIGO, *amic*; CABALLO, *cavall*; CAMINO, *cami*; HALCÓN, *falcó*. Analogament: *farina*, *harmonic*, *jardí*, *llagosta*, *madur*, *quaresma*, *raó*, *salut*, *salvatge*, *talent*, *bacallà*. Excepcions: AFEMINADO, *efeminat*; ASTILLA, *estella*; BARNIZ, *vernís*; MARAVILLA, *meravella*; TRABAJO, *treball*.

A *e* castellana correspon *e* catalana: SEGURO, *seguir*; LEGUMBRE, *llegum*; VECINO, *vei*. Analogament: *Bellem*, *cedir*, *cerebel*, *educar*, *elefant*, *elegant*, *elegir*, *element*, *elevar*, *enemic*, *general*, *heretge*, *metall*, *necessari*, *penetra*, *persona*, *senyor*, *separa*, *terrible*, *vergonya*. Són remarcables: *berenar* (MERENDAR), *felor* (HEDOR), *gelós* (CELOSO), *verema* (VENDIMIA), *veri* (VENENO), i *estil*, *estiu*, *deposit*, comunment pronunciats *istil*, *istiu*, *diposit*. Excepcions: EMBAJADA, *am-*

(1) Són molt poques les paraules en que la vocal neutra correspon a altres vocals castellanes. Ex.: GIGANTE, *gegant*; ESTORNUDAR, *esternudar*. Pera l'ortografia d'aquestes paraules, V. § 9.

(2) Són molt poques les paraules en que la vocal *u* atona correspon a altres vocals castellanes. Ex.: *bambolina*, *mussolina*. Pera l'ortografia d'aquestes paraules, V. § 9.

baixada; ENERO, *janer*; ASESINAR, *assassinar*; ESMERALDA, *esmaragda*; RENCOR, *rancor* (1).

A *o* castellana correspon *o* catalana: BOTÓN, *boló*; HORMIGA, *formiga*; COSTUMBRE, *costum*. Analogament: *conill*, *corona*, *donzella*, *dolor*, *fortuna*, *governa*, *homogeni*, *model*, *novembre*, *octubre*, *orella*, *oliva*, *possible*, *vocal*, *volcà*, *zoologia*. Excepcions: SOBERBIA, *superbia*; SOBORNAR, *subornar*; SOFOCAR, *sufocar*; SOPORTAR, *suportar*; BOLETÍN, *bulletí*.

A *u* castellana correspon *u* catalana: FUNESTO, *funest*; MUJER, *muller*, HUMILDE *humil*. Analogament: *furor*, *humor*, *humà*, *judici*, *pudor*, *rubi*, *tutela*. Excepcions: CUBRIR, *cobrir*; NUTRIR, *nodrir*; PULIR, *polir*; SUFRIR, *sofrir*; URDIR, *ordir*; SURTIDO, *assortit*; SUSPIRO, *sospir*; SUSTRAER, *sostrau-re*; USTED, *vostè*; JUVENTUT, *joventut*; CARTULINA, *cartolina*; ATURRULLAR, *atorrollar*.

En molts pocs casos la regla establerta en aquest § està en contradicció amb les regles dels §§ 6 i 7. Quan així succeeix, cal seguir aquestes regles i no pas aquella. Ex.: A *despullar* correspon en castellà DESPOJAR; no obstant, no s'escriurà *despollar*, sinó *despullar*, perquè les formes fortes d'aquest verb no tenen *o*, sinó *u*, ja que diem *despullo*. Al diminutiu *plometa* correspon el diminutiu castellà PLUMITA; no obstant, no s'escriurà *plumeta*, sinó *plometa*, perquè el primitiu no es *pluma*, sinó *ploma*.

Es convenient no confondre els derivats propiament dits de que s'parla en el § 6 amb uns altres derivats, que anomenarem pseudo-derivats pera distingir-los d'aquells; tals són *filial*, de *fill*; *secundari*, de *segon*; *lingual*, de *llengua*. Fixant-nos en el primer, es fàcil veure que no està

(1) S'escriu també: *embaixada*, *gener*, *assessi*, etc. A *enj* inicial castellà correspon *aix*. Ex.: ENJAMBRE, *aixam*; ENJUGAR, *aixugar*. Però alguns escriuen *eixam*, *eixugar*, etc.

relacionat amb *fill*, com *blancor* ho està, per exemple, amb *blanc*. Com el català treu l'adjectiu *boirós* del substantiu *boira* per l'adjunció del sufixe *ós*, el llatí treu l'adjectiu *filialis* del substantiu *filius* per l'adjunció del sufixe *alis*; dins del llatí *filialis* es un derivat de *filius*; com dins del català *boirós* es un derivat de *boira*. Ara bé: la paraula llatina *filius*, per una serie de cambis fonics graduals i inconscients, produeix la paraula catalana *fill*, i quan ja la llengua catalana ha pres naixença, els escriptors hi introdueixen l'adjectiu llatí *filialis*. El vocabulari català compta, així, amb el substantiu *fill* i amb l'adjectiu *filial*, representants dels mots llatins *filius* i *filialis*; i com *filialis* era un derivat de *filius*, el seu representant català *filial* es considerat com un derivat de *fill*, representant del seu primitiu *filius*; però en rigor no ho es, puix *filial* no s'ha format de *fill*, sinó que es la traducció directa del *filialis* llatí. Lo mateix ocorre amb *secundari* respecte de *segon*, i amb *lingual* respecte de *llengua*.

La regla donada en el § 6 no s refereix an aquests derivats, sinó als derivats propiament dits, com *boirós* de *boira* i *blancor* de *blanc*. Seria un error creure que, en virtut d'aquella regla, s'ha d'escriure *secundari* i no *secundari*, perquè diem *segon* i no *segun*, o que s'ha d'escriure *exclusió* en lloc d'*exclusiò*, i *lectifer* en lloc de *lactifer*, perquè diem *exclos* i *llet*.

En la majoria dels casos es facil distingir els pseudo-derivats (als quals cal aplicar la regla del § 8) dels derivats propiament dits (als quals cal aplicar la regla del § 6). Generalment, una diferencia entre les consonants del derivat i les del primitiu (1) ens revela ja que s tracta d'un pseudo-derivat. Ex.: la *c* de *secundari*, corresponent a una *g* de *segon*; la *l* i el grup *ct* de *lactifer*, corresponents a una *ll* i a una *t* de *llet*, ens diuen clarament que s tracta de dos pseudo-derivats. Quan no es així, el castellà ns diu gairebé sempre si s tracta d'un pseudo-derivat o d'un veritable derivat. Ex.: diem *cavitat bucal*; l'adjectiu *bucal* està relacionat amb el substantiu *boca*; *boca* té una *o*: hem d'escriure *bocal*, aplicant la regla del § 6? Vejam el castellà. En castellà s diu *cavidad bucal*; la *u* de *bucal*, corresponent a una *o* de *boca*, ens diu que *bucal* es un pseudo-derivat; *bucal* català ho serà també (2), i, aplicant la regla del § 8, escriurem *cavitat bucal*. L'adjectiu *bucal* es la traducció directa de l'adjectiu llatí *buccalis* (derivat de *bucca*), com *filial* l'es de *filialis*

(1) Es clar que no ha de ser cap de les diferencies consignades en la nota del § 6.

(2) Als pseudo-derivats del castellà corresponen en català pseudo-derivats, i viceversa.

(derivat de *filius*). Altres exemples : *crosta*, *crustaci*; *mòc*, *mucosa*, *mucosilat*; *molt*, *multitud*, *multiplicar*. No obstant, s'escriu generalment *joventut* en lloc de *juventut* (en castellà *juventud*).

Presenten també la mateixa alternància vocalica que *boca* i *bucal*: *dolç* i *dulcificar*, *concorrer* i *concurrent*, *exclòs* i *exclusiò*, *corba* i *curvilini*.

9. — Les regles establertes en els §§ 6, 7 i 8 són aplicables a un nombre extraordinari de paraules; de manera que, en la majoria dels casos, la coneixença d'aquestes regles ens permet escriure degudament les vocals atones anteriors a la tònica sense necessitat de recórrer al diccionari. No deixa, però, d'haver-hi un nombre considerable de paraules en les quals l'ortografia de la vocal o vocals atones anteriors a la tònica no ns ve donada per cap de les regles dels §§ anteriors. A continuació indiquem l'ortografia d'una bona part d'aquestes paraules, fent impossible la confecció de la llur llista completa, no solament la manca d'un bon diccionari de la llengua, sinó també l'existència de no poques paraules l'ortografia de les quals no està encara fixada. En les mateixes llistes que segueixen figuren alguns mots escrits amb *e* o amb *u*, els quals no es rar trobar escrits amb *a* o amb *e*, i viceversa. Els marquem amb un asterisc.

1. **a, e.** En general s'escriu *a*. Ex.: *abaixar*, *abellir*, *abestiat*, *aconduït*, *aconseguir*, *aconsolar-se*, *aconcentrar*, *adès*, *agrella*, *aixordar*, *ajornar*, *arrodonir*, *assaborir*, *assaciar*, *assaig*, *assecar*, *assenyalar*, *assolir*, *alenyer*; *Agnès*, *almoïna*, *alsina*, *aucell*, *barret*, *cadell*, *cadira*, *calaix*, *caliu*, *clapir*, *dragea*, *fadrí*, *fajol*, *gairell*, *garlanda*, *garrell*, *garri*, *garric*, *gaudir*, *glatir*, *graó*, *guaret*, *lladò*, *maduixa*, *magrana*, *mainada*, *malalt*, *manyà*, *masegar*, *masell*, *palet*, *panteix*, *parpella*, *patafi*, *rampell*, *sadoll*, *sagó*, *taronja*, *tauró*, *tramestre*, *tranuïtar*, *xacolata*, *xamós*, *xaruc*; *aclaparar*, *Alacant*,

amanyagar, carcanada, farfallós, gargamella, pampallugues, safareig, tafaner, tirallonga, xaragall.

S'escriu e:

1.^r En les sillabes inicials *de i des*. Ex.: *debades, defalliment, degotar, dejorn, dejuni, deixeble, delit, deturar; desgavell, desinvolt, deslliurar, despesa*. Excepcions: *damunt, darrera, davant, davallar**, *dalè, dalir-se*.

2.ⁿ En la sillaba inicial *em*. Ex.: *embaumat, emboirar-se, emmidonar, empatollar, emprovar, empailar, emplujal*. Excepcions: *amdós, ambaixada**.

3.^r En la sillaba inicial *en*. Ex.: *encalçar, encallar, encens, encis, endarrerir, enginy, engolir, enquesta, enrabiar-se, ensem*. Excepcions: *angoixa, angunia**.

4.^t En la sillaba inicial *es*. Ex.: *esbaïment, esblaimat, esbrinar, esbullar, escairar, escantellar, escarafull, escarransil, escarràs, escaure, esclafir, esdevenir, esfullar, esgarripar, esgratinyar, esllanguiment, esmicolar, esparpillar, estemordir, estimbar, esvanir-se*. Excepcions: *ascó**, *aspergir, astor, astruc** i davant de *s*, com en *assaborir, assaciar, etc.*

5.^t En la sillaba inicial *re*. Ex.: *rebrec, rebost, rebuig, regalim, regirar, rejectar, rellicar, remugar, requesta, retrunyir*. Excepcions: *rabal, rabassa, rabejar, rabent, ragalxo, rajola, ramor**.

6.^e En *becaina, bellugar-se, besavi, bescambra, bescantar, bescoll, bescomptar-se, bescuit, besnet, bessac, bessó, bestreure, eixir, eruga**, *femella, fesomia, festuc, gegant, gemec, geniva, genoll, gessami, gresol, llepiçós, lleminer, lleuger, melzines**, *nebot, neguit, pellofa, penell, penlinar, percaçar, perhom, pertanyer, pertocar, pervenir, pessic, petit, peló**, *pregon, senalla, sencer, tellarina, teranyina, terrabastall, trepitjar, vedell, verola, xemeneia, xerigot; abercoc, afegir, aixelebrat, aixerit, apotecari, argelaga, arquebisbe, batzegada,*

endevinar, enllefernar, esberginia, espellifar, esperit, espelec, espelernec, esternut, eslerrufar-se, forrellat, galseran, manescal, matelàs, medecina, oferir, orenela, penedir, perelló, terregada, rovelló.* Ademés: de *aixam, aixamenar*; de *nom, nomenada*; de *llum, llumenera*, etc.; de *fondre, fonedíç*; de *correr, corredíça*, etc. (1). S'escriu *papallona* i *papellona, paslanaga* i *pastenaga*. També s troben algun cop escrites amb *e* en lloc de *a* les paraules *esparó, esparver, mateix, sagell*.

II. **o, u.** En general s'escriu *o*. Ex.: *boci, bombolla, botxinar, codony, cofurna, colom, comiat, confegir, congesta, conrear, corriola, cosí, domàs, fonoll, fornir, golim, groller, llodrigó, moixi, moixó, ofegar, poncem, poliner, proisme, romandre, rondinar, ronyó, rostir, rostoll, rovell, sojornar, solcir, soroll, sovint, tongada, trontoll, xopoll; atrotinar, balbotejar, coronisa, encongir, ensopegar, escorcollar, escorçó, estordit, llangoniça, sangonera, tamborella, bambolina, mussolina, casolà, bortolà, rajoli, ratoli, rodolí, fredolíc.*

S'escriu *u* en: *bruelar, brugit, budell, bufó, bugada, buiga*, bujola, burinot, burot, butifarra, butllofa, butxaca, butxi, cruspí, cucut, cullera, curull, fruit, futesa, fulilla, fultal, guspira, juliol, lluert, lluisme, llureia, mujada, mustatxoni, mugró, munió, munit, mustela, pruitja*, pubill, puncella*, punir, puput, ruent*, rublir, surrut, tudó, tunyina*, tupí, turmell*, turó, ubac, ubriac, udol, ullastre,*

(1) En casos semblants no està ben fixada l'ortografia de la vocal neutra: 1.ª Davant de *r*: *geperut* i *llargaiut, bolarut* i *boterut; porquerol* i *camparol, bosquerol* i *boscarol; regueró* i *regaró; nierada* i *niarada; acaserat* i *acasarat, batarrell* i *baterell*. (Analogament: *porcater* i *porqueter; poataire* i *poetaire*); 2.ª Davant de *ir*, terminació d'infinitiu: *empedreir, esfereir, però escalfair, atapair; esblanqueir, esgrogueir, entebeir*, però també *esblancair*, etc.

xurriaques, xumeneia; abugot, arrupir-se, barruer, enfurismar, enlluernar, escaducer, escruixir, malucer, pedruscall.*
V. ademés § 18.

a, e FINALS

10. — En els noms masculins s'escriu *e*. Ex.: *l'oncle, el sogre, el mestre, un lladre, pare, home, terme, ase, rave, el cove, Esteve, Pere, freixa, orgue, pacte, projecte, regne, himne, melge, viatge, deute, compte, retaule, miracle, rengle, nacre, sucre, ambre, marbre, sepulcre, ateisme, barbarisme.*

S'escriuen amb *a* final aquells noms masculins als quals corresponen en castellà noms també masculins terminats en *a*. Ex.: *dia, el guia, programa, problema, símptoma, reuma, axioma, enigma, dogma, poeta, atleta, homicida, antípoda, artista, optimista.* S'escriu amb *a* final *diaca*.

En el masculí dels adjectius s'escriu *e* o *a* d'acord amb les regles anteriors. Ex.: *un home negre, un home digne, un altre home, el nostre, el vostre, noble, acceptable, possible.* En canvi: *belga, celta, agrícola, hipòcrita.*

11. — En els noms femenins s'escriu *a*. Ex.: *la tia, la sogra, la mestra, dona, nena, euga, cabra, vaca, conilla, cuca, cigala, granola, cama, cuixa, espatlla, esquena, casa, porta, finestra, teula, cadira, calaixera, escola, prada, plana, cirera, figuera.*

S'escriuen amb *e* final aquells noms femenins als quals corresponen en castellà noms també femenins terminats en *e* o en *en*. Ex.: *mare, tarde, frase, base, classe, febre, llebre, torre, serie, elipse, catàstrofe, piràmide; verge, la jove, Carme.* Sol escriure-s amb *a* *pesta*.

En el femení dels adjectius s'escriu generalment *a*.
Ex.: *una dona negra, una dona digna, una altra dona, la nostra, la vostra, teua, meua, bona, dolenta, alta, baixa, lletja, blava, groga, verda, forta, prima, dolça, feixuga, sorda, cega*.

Unicament s'escriu *e* quan, terminant en *e* l masculí, el mot castellà corresponent termina en *e* o en *en*. L'adjectiu *possible* termina en *e*, i el mot castellà corresponent es *POSIBLE*, terminat en *e*: doncs el seu femení s'escriurà *possible* i no *possibla*. L'adjectiu *jove* termina en *e*, i el mot castellà corresponent es *JOVEN*, terminat en *en*: doncs el seu femení s'escriurà *jove* i no *jova*. L'adjectiu *digne*, termina en *e*, però l mot castellà corresponent es *DIGNO*, no terminat en *e* o en *en*: doncs el seu femení s'escriurà *digna* i no *digne*. L'adjectiu *trist* té per corresponent en castellà l'adjectiu *TRISTE*, però *trist* no termina en *e* en el masculí: doncs el seu femení s'escriurà *trista* i no *triste*.

Com *possible*: *amable, probable, tractable, terrible, avorrible, noble, doble, soluble, enorme, simple, celebre, lliure funebre, alegre, pobre, salvatge*, etc. Solen també fer-se invariables *agre* i *aspre*.

Com *trist*: *fort, dolç, verd, valent, calent*, etc.; femenins *forta, dolça*, etc.

Com *digne*: *apte, negre, ample, magre, tendre, benigne, barbre, altre, nostre, vostre*, etc.; femenins *apla, negra*, etc.

La terminació *aire* es comú als noms masculins i femenins: *el cadiraire, la gallinaire*.

12. — En el verb s'escriu generalment *a*. Ex.: *parla, balla, escolla, mossega; anava, temia, fugia, reia, duia, era; parlaria, temeria, fugiria, trauria; puga, vulga, sapiga, capiga, vaja, visca; haguera, fóra; vina*.

S'escriu *e* en *corre*, *obre* (de *obrir*), *omple* i en el present d'infinitiu: *caure*, *veure*, *riure*, *moure*, *cabre*, *rebre*, *batre*, *vendre*, *absoldre*.

S'escriu també *e* i no *a* en el present de subjuntiu dels verbs regulars de la primera conjugació, sempre naturalment que no s'admetin els subjuntius en *i*: *vol que l'escolte*, per *vol que l'escolti*.

O, U FINALS

13. — En el nom s'escriu generalment *o*. Ex.: *bravo*, *bronzo*, *capritxo*, *carro*, *coco*, *credo*, *dropo*, *duo*, *eco*, *ferro*, *flonjo*, *fofo*, *guano*, *guerxo*, *monjo*, *piano*, *Safo*, *solo*, *tronxo*.

S'escriu *u* darrera de vocal tònica. Ex.: *pau*, *peu*, *riu*, *pou*, *liceu*, *empleu*, *musen*, *pigmeu*, *hebreu*, *Pireneu*, *aleneu*, *apogeu*, *europèu*.

S'escriu també *u* en aquells noms als quals corresponen en castellà mots acabats en *u* o en *uo*. Ex.: *tribu*, *ambigu*, *exigu*, *individu*, *residu*, *continu*, *ingenu*, *superflu* (1). Ademés, *ritu*. Observem que als mots castellans *INICUO*, *OBLICUO*, *MONSTRUO*, corresponen en català *iníc*, *oblic*, *monstre*.

Cal tenir en compte que la majoria dels noms terminats en *o* són paraules preses del castellà. Moltes d'elles, no totes, devenen catalanes modificant lleugerament la llur terminació. En general, basta suprimir la *o* o canviar-la en *e*. Ex.: *tabac*, *disc*, *kiosc*, *absurd*, *circ*, *telegraf*, *vermifug*, *golf*, *model*, *pal*, *interval*, *Eol*, *fenomen*, *oxigen*, *poligon*, *far*, *clor*, *iodur*, *equilaler*, *mamífer*, *amiant*, *Crist*, *bust*; *cedre*, *cilindre*, *Fedre*, *Ebre*, *teatre*, *termometre*, *litre*, *centre*, *cicle*, *tacle*, *arquitecte*, *assumptè*. A *eo* castellà correspon *i* català, i a *duo*, *èno*, etc., corresponen, en general, *à*, *è*, etc. Ex.: *crani*, *espontani*, *homogeni*, *sebaci*, *erroni*, *consanguini* (femenins *espontania*, *homogenia*, etc.); *meridià*, *pla* (*PLANO*), *obsè*, *actilè*,

(1). Es comú escriure *ambiguu*, *individu*, etc., i adhuc *ambiguo*, *indivíduo*, etc.

assassi, filipi, Neptú (però *Marian, pantan*). Poden reemplaçar la terminació castellana o les terminacions llatines *us* i *um*. Ex.: *anus, cubilus, Bacus, sinus, sacrum*, etc. (a semblança de *Corpus, album*).

En el verb s'escriu *o* en la primera persona del singular de l'indicatiu present, i *u* en els demés casos. Ex.: *parlo, temo, fujo, llegeixo, fio, suo*; però *treu, anaveu, diguessiu*. (V. § 18.)

TERMINACIONS DE PLURAL

14. — S'escriu *es* en el plural, tant si es *a* com si es *e* la terminació del singular. Ex.: *casa, cases; ase, ases*. En el singular s'escriu *nostre* o *nostra*; en el plural, *nostres*.

Es un castellanisme escriure *as* en el plural dels noms en *a*. Ex.: *casas*, plural de *cases*. La terminació *as* no existeix sinó en comptades paraules: *atlas, pancreas, Damas, Pallas*.

En el plural s'escriu generalment *os*, i sols *us* quan el singular termina en *u*. Ex.: *carros, pianos, tristos, boscos, casos, grassos*; en canvi, *tribus, museus, continus, superflus*.

TERMINACIONS VERBALS

15. — Sobre *a* i *e* finals en el verb, V. § 12. En els demés casos, es dir, davant de *s, m, u, n* o *r*, s'escriu sempre *e*.

EXEMPLES:

En l'infinitiu present: *planyer, temer, vencer, correr, creixer*.

En l'indicatiu present: *parles, parla, parlen; fuges, fugen; llegeixes, llegeixen*.

En l'indicatiu imperfecte: *parlava, parlaves, parlava,*

parlavem, parlaveu, parlaven; temia, temies, temia, lennem, temieu, temien; duia, duies, duia, duiem, duieu, duien.

En l'indicatiu perfet: *parlares, parlàrem, parlàreu, parlaren.*

En el condicional: *portaria, portaries, portaria, portariem, portariu, portarien.*

En el subjuntiu present: *vulga, vulgues, vulguen; capiga, capigues, capiguen.*

En el subjuntiu imperfet: *diguesses, diguesses, diguesses, diguessen.*

Es un castellanisme escriure *portas, portavas, portavam, portavau, portavan, portarias, portariam, etc.*

TERMINACIONS ATONES EN GENERAL

16. — La mateixa regla del § 8 pot aplicar-se a les vocals post-toniques catalanes sempre que no estigui en contradicció am les regles donades anteriorment (§§ 10 a 15). Així, s'escriu amb *a* *telegraf*, en castellà TELÉGRAFO, i amb *e* *oxigen*, en castellà OXÍGENO; s'escriu amb *o* *simbol*, en castellà SÍMBOLO, i amb *u* *calcul*, en castellà CÁLCULO. En cambi, s'escriurà *trista, ateneu, cabres, penses* i no *triste, ateneo, cabras, pensas*, encara que les paraules corresponents castellanés siguin TRISTE, ATENEO, CABRAS, PIENSAS.

ALTRES EXEMPLES:

A *a* castellana correspon *a* catalana: *geograf, esofag, antropofag, hipopotam, diafan, retrograd; contra.*

A *e* castellana correspon *e* catalana: *intrinsec, sacrileg, angel, examen, origen, abdomen, liquen, hidrogen, fenomen, crater, cadaver, eter, coleopter, mamifer, diámetro, atmosfera, celebre; entre, sempre.*

A *o* castellana correspon *o* catalana: *equivoc, apostrof, idol, meteor, astronom, poligon, paroxiton, parabola, catastrofe, poliglota*.

A *u* castellana correspon *u* catalana: *vermifug, ventricul, corpus, album, auricula, clàusula, fórmula*.

Les excepcions, en el § 17.

17. — **TERMINACIONS *ag* i *eg***. La primera correspon a la terminació castellana *ago*, i la segona correspon no solament a la terminació castellana *ego*, sinó també a la terminació castellana *ogo*. Ex.: *esofag, cartilag, sacrileg, proleg, epileg, homoleg, analeg*. A **ESPÁRRAGO, ESTÓMAGO**, corresponen *esparrec, estomac*. En el femení de *homoleg, analeg*, etc., els uns escriuen *homolega, analega*, els altres, *homologa, analoga*.

TERMINACIONS *aga* i *ega*. Unicament s'escriu *aga* quan la paraula corresponent castellana termina en *aga*. Ex.: *antropofaga*. En els demés casos s'escriu *ega*. Ex.: *càrrega, mànega, rènega, ausabrega*.

TERMINACIONS *ac* i *ec*. Unicament s'escriu *ac* quan la paraula corresponent castellana termina en *aco*. Ex.: *cardiac*. En els demés casos s'escriu *ec*: *anec, carrec, esparrec, manec, pressec, rènec, rossec, trafec, tomatec*. Solen, no obstant, escriure-s amb *a*: *tàbac, cavac, xafac, rafac*.

TERMINACIONS *ol* i *ul*. Unicament s'escriu *ul* quan la paraula corresponent castellana termina en *ulo*. Ex.: *calcul*. En els demés casos s'escriu *ol*: *terbol, cercol, socol, bandol, codol, escandol, rufol, espigol, llombrigol, tremol* (arbre), *terratremol, pampol, bretol, dentol, retol, davol, menjivol*. En algunes paraules s'escriu *ol*, tot terminant en *ulo* les corresponents castelles: *titol, capitol, llupol, escrupol, crepuscol*. En altres s'observen vacil·lacions entre *ul, ol* i

le. Ex.: *circul* i *circol*, *opuscul* i *opuscol*, *ridicul* i *ridicol*, *fascicul* i *fascicle*, *angul*, *angol* i *angle*.

ALTRES TERMINACIONS ATONES. *Ara*, *encara*, *sota*, *oltra*; *canem*, *talem*, *llèmena*, *creixens*, *princep*, *alber*, *cauter*, *Llatzer*, *pàssera*, *galàpat*, *tomàquet*, *vimet*, *index*, *vertex*; *tòfona*, *àncora*, *càmfora*, *vànova*. Són castellanismes: *àmbar*, *nàcar*, *màrbol*, *pùrpura*, *càmara*, *bàrbaro*, etc.; s'ha d'escriure *ambre*, *nacre*, *marbre*, *porpra*, *cambra*, *barbra*, etc.

i, y

18. — Quan les diferents vocals d'una paraula s troben separades per consonants, aquesta té tantes sillabes com vocals. Ex.: les paraules *treball*, *alambi*, *aventatge*, *emmagatzemar* tenen respectivament dues, tres, quatre i cinc sillabes. Quan una paraula presenta dues o més vocals consecutives, poden ocórrer dos casos: 1.º Que la paraula tingui, com anteriorment, tantes sillabes com vocals. Ex.: *raó*, *orient*, *coincidir*, *atribuïa*, que tenen respectivament dues, tres, quatre i cinc sillabes (*ra-ó*, *o-ri-ent*, *co-in-ci-dir*, *a-tri-bu-i-a*); 2.º Que la paraula no tingui tantes sillabes com vocals. Ex.: *mai*, *boira*, *menjareu*, *afirmatiu*, que tenen respectivament una, dues, tres i quatre sillabes; *noia*, *cauen*, que n tenen dues. En aquest segon cas, una de les vocals es sempre una *i* o una *u* atones. La *i* en paraules com *mai*, *boira*, *noia*, i la *u* en paraules com *menjareu*, *afirmatiu*, *cauen*, s'anomenen *i i* *u* subjuntives i també semi-consonants. La *u* subjuntiva es sempre representada per *u*, mai per *o*; la *i* subjuntiva es comunment representada, ara per *i*, ara per *y*.

La vocal *i* atona es comunment representada per *y* en la conjunció *i i* quan, essent vocal subjuntiva, va precedida d'una altra vocal. Ex.: *home y dona*; *may*, *esglay*, *esglaya*, *dayna*, *flayre*, *aygua*, *empayta*, *rey*, *servey*, *deya*, *reyna*, *meytat*, *noy*, *noya*, *boyra*, *boyρός*, *avuy*, *duya*, *vuyt*, *fruyta*.

L'*Avenç* escriu sempre *i*: *home i dòna*; *mai*, *esglai*, *esglaià*, etc. No emplea l signe *y* sinó en la combinació *ny* i en algunes paraules estrangeres com *yacht*, *jockey*.

CAPITOL II

CONSONANTS INICIALS DE SILLABA (1)

b, v

19. — En general, *b* correspon a *b* castellana, i *v*, a *v*.

BUENO, *bo*; BEBER, *beure*; BAILE, *ball*; BELLO, *bell*. Analogament: *buix*, *balena*, *bassa*, *batre*, *bé*, *beat*, *betum*, *blanc*, *bosc*, *bou*, *breu*, *brodar*, *bullir*; *acaba*, *arriba*, *rabia*, *tebia*, *habil*, *debil*, *cubic*, *prohibir*, *habitud*, *imbibició*.

VINO, *vi*; VER, *veure*; VALLE, *vall*; VIEJO, *vell*. Analogament: *vaca*, *valer*, *vampir*, *vendre*, *vent*, *verd*, *verge*, *vespa*, *vila*, *vint*; *claua*, *eleva*, *neva*, *oliva*, *viva*, *nova*, *benevol*, *civic*, *equivoc*.

Excepcions: *advocat*, *arcova*, *avorrir** (2), *avortar**,

(1) S'inclouen en aquest capítol les consonants compostes *tj*, *tx*, *tz*, etc., i la *l* doble.

(2) En un nombre considerable de paraules no està encara fixada l'ortografia de la *b* i de la *v*; així, s'escriu *baf* i *vaf*, *bailet* i *vaiiet*, *embà* i *envà*, *malbé* i *malver*, etc. En les mateixes llistes d'aquest § i del següent figuren alguns mots escrits amb *v*, els quals se troben sovint escrits amb *b*, viceversa. Van marcats amb un asterisc.

bava, cavall, Esteve, esvell, fava, govern, gravar, haver, llavi, pavelló*, provar, rave, savi*, taverna*, trevol*, vaixell, vermell, vernís; baf* (VAHO), basc*, bena* (VENDA), besllum*, encorbar, mobil, saba.* V. ademés el § següent (1.^r i 3.^r).

20. — En aquells casos en que la regla del § anterior no es aplicable, s'escriurà, en general, *b*. Ex.: *badar, balba, balbotejar, balder, balma, banya, bè, béc, bellugar, bescantar, bessó, bestreure, biaix, boig, boira, bony, borni, budell, bugada, buid; abans, acabalat, bisbe, cabaç, caboria, esberla, estuba, garba, òliba, rebost, ribot, sabata, terbol, trasbalsar.* Davant de *l* i *r*, s'escriu sempre *b*. Ex.: *blat, blau, oblidar, bri, brugit, pebre.*

S'escriu *v*:

1.^r En les terminacions de l'indicatiu imperfecte dels verbs de la primera conjugació. Ex.: *pensava, pensaves, pensavem, pensaven, pensaven.* (Aquesta regla constitueix una excepció de la regla establerta en el § anterior).

2.ª En *blava, tova, hereva, jueva, meva, teva, seva*, femenins de *blau, tou*, etc., i en els derivats: *blavor, bla-vejar, tovor, estovar*, etc. Analogament: de *viu* (femení *viva*, § 19), *vivor*; de *caliu*, *escalivar*; de *manlleu*, *emmanlleva*.

3.^r En *bevent, bevem, beveu, bevia*, etc., formes del verb *beure*, i en el derivat *bevedor*. Analogament: de *deure*: *devent, devem, deveu, devia* (però *debit, debitori*); d'*escriure*: *escrivint, escrivim, escriviu, escrivia, escrivà, escrivent*. (Una altra excepció a la regla del § anterior.)

(En 2.ª i 3.^r veiem una *v* respondre a una *u* del masculí, del primitiu o de l'infinitiu. Un altre exemple: *complaure, complavia*.)

4.^t En *allavors, aixovar, auxova, arcavot, avant* (da-

*vant, davantal, etc.), avi, aviat, aviram, avol, avui, brava-
da, brevol, cervell, civada, civella, clivell, clivilla, clavaguera,
desgavell, devesa, esbravar-se, esllavissar* (V. § 54), esparver,
estalvi, estavellar*, estovalles, esvalot, esverat, ganivet, gave-
ta*, geniva, grevol, griva, llavor, menjivol, minova, minvar,
ombrivol, ovirar, revifar-se, reviscolar, rovell, rovelló, sovint,
tavella, tavola*, tivar, tovalló, tovallola, treva, vano, vànova,
vedell, vern, vesc, vespre, vessar, veta*, vim, vinclar, virolet*,
voler, volpell, volor, volva*, vora, vori* (ivori), vostè, vuit.*

b, p

21. — La *p* se pronuncia *pp* en *liple, triple, manopla*.
En els demés casos en que habitualment se sent el *sò pp*,
s'escriu *b* i no *p* (la pronuncia correcta essent *bb* i no *pp*).
Ex.: *estable, poble, cobla, establir, fiblar, rebló, notable, pos-
sible, doble, soluble*. Algú escriu *estabble, pobble*, etc.

c, qu, q

22. — El *sò* que té la lletra *c* en les paraules *car, cop, clau*,
pot esser representat per *c, qu, q* i *k*. En general,
s'escriu *c*. S'escriu *qu* davant de les vocals *e* i *i*, i *q* davant
de *u* atona seguida de vocal. Si aquesta es una *e* o una
i, s'escriuen dos punts sobre la *u*. Respecte al signe *k*,
V. § 56.

EXEMPLES:

*Car, cap, cop, curt, cavall, conill, cullera, clar, cremor,
vaca, boca, trenca, falca.*

*Què, qui, quinze, vaques, boques, trenques, trenquem,
trenquen, trenqués, trenqui, trenquin, equivalent.*

Quatre, quan, quant, quaresma, quola, quadrilater.

esquarterer, esquadra, cinquanta, adequat, antiquari, equador, qüestió, equestre, freqüent, eloqüència.

Són remarcables: *quantitat, qualitat, quocient, quotidià, quaranta, aliquota.*

Excepcions. S'escriu *c* en lloc de *q* en els derivats de *cua* (*cueta, cuota, escuàr*) i en *evacuar, vacuïtat, pascua* (també *pasqua*).

c, g

23. — La lletra *c* sona doble en moltes paraules en que s troba entre una vocal i una *l*. Malgrat aquesta pronúncia, no s'escriu *cc*, sinó *c* senzilla. Ex.: *miracle, spectacle, tecla, article, xucla*. S'escriu *g* i no *c* en regla (*arreglar, reglament*), *regle, segle, juglar*, en que la pronúncia correcta es *reggla, seggle*, etc. Alguns escriuen *reggla, seggle*, etc. No s'ha d'escriure *iglesia* ni *iclesia*, sinó *esglesia*.

Respecte a l'ortografia de la lletra *c* davant *e* i de *i*, V. § 35.

g, gu

24. — El só que té la lletra *g* en les paraules, *gat, gol, glop*, s'escriu *g* en general i *gu* davant de *e, i*. Ex.: *gas, gust, aglà, cega, antiga, carrega; guerra, guix, seguir, orgue, cegues, antigues, carregues, carreguen, carreguem, carregui; següent, lingüístic*. Com se veu, s'escriuen dos punts sobre la *u* quan va entre *g* i una de les vocals *e, i*.

g, j

25. — S'escriu *g* davant de les vocals *e, i*, i *j* davant de les vocals *a, o, u*.

EXEMPLES :

Gel, gelosia, general, gendre, gent, gens, germà, geografia, geoleg, verge, origen, marge; gibrell, ginesla, girar, gitar, virginal, original, presagi, hemorràgia, harpegi, prodigi, elogi, filologic, psicologia, fugir, elegir, protegir.

Jaure, jardí, Java, ja, jo, jonc, jornal, jove, just, judici, jurar, jueu; raja, roja, boja, fujo, passejar, passeja, passejo, passejava, venjo, venja, venjava.

En els verbs en *jar*, com *passejar*, i en els derivats dels mots en *ja*, com *pluja*, es facultatiu escriure *j* o *g* davant de les vocals *e, i*; així, s'escriu *passejem, passejeu, passejin* i *passegem, passegeu, passegin*; *plujeta* i *plugeta*. Analogament, *menjivol* i *mengivol*.

S'escriu *j* i no *g* en les combinacions *-jecc-* i *-ject-*.
Ex.: *projecció, injecció, subjecció, projecte, objecte, conjectura*.
Ademés: *Jerusalem, Jesús, jeure, jeia, majestat, mejicà*.

tg, tj

26. — S'escriu *tg*, davant de les vocals *e, i*, i *tj* davant de les vocals *a, o, u*.

EXEMPLES :

Brançalge, coralge, aventalge, formatge, melge, felge, pelge, jutge, sulge, heretgia, corretgir, corretgeix.

Viatja, viatjo, trepitja, pilja, milja, viatjar, trepitjar, mitjó, pitjor, sitjar, natjada, encoratjament.

En els verbs en *tjar*, com *viatjar*, i en els derivats dels mots en *tja*, com *milja*, es facultatiu escriure *tj* o *tg* davant de les vocals *e, i*; així, s'escriu *viatjem, viatjeu, viatjin* i *viatgem, viatgeu, viatgin*; *miljeta* i *milgeta*.

S'escriu *dj*, darrera de *a* inicial. Ex.: *adjacent, adjectiu*.
V. § 46.

El barceloní ha introduït el *sò tj* en moltes paraules que antigament i en altres varietats tenen *j*; tals són *platja*, *mitja*, *desitja*, *corretja*, *lletja*, *pitjor*, *rebutja*, *correlgir*, *fatgeda*, *safareiget*, que alguns escriuen *plaja*, *mija*, *desija*, etc.

Es comú confondre ls sons *tj* i *tx*; així, se sol pronunciar *viatge*, *trepitja*, com si estiguessin escrits *viatxe*, *trepitxa*.

tg, tx

27. — En general, *tx* correspon a *ch* castellana, i *tj* o *tg*, a *j* o *g* castellanes.

EXEMPLES:

Fatxada (FACHADA), *campelxo* (CAMPECHE), *colxo* (CO-CHE), *fletxa*, *batxillerat*, *capulxi*, *motxilla*, *capritxo*.

Viatge (VIAJE), *imatge* (IMAGEN), *heretge*, *patge*, *correlgir*.

Altres paraules am *tj* o *tg*: V. § anterior.

Altres paraules am *tx*: *acolxar*, *bulxaca*, *butxi*, *escaguitxar*, *esclerxa*, *esquitxar*, *mustatxoni*, *petxina*, *platxeria*, *putxinelli*, *torratxa*, *xitxarello*.

II

28. — La gran majoria de les paraules catalanes que tenen *l* doble són avui comunment pronunciades amb *l* senzilla i són escrites pels uns amb *ll*, pels altres amb *l*. Citem, entre altres:

Allegar (que cal pronunciar *al-le-gar*), *allegoria*, *alligació*, *alliteració*, *allocució*, *allopàtia*, *allucinar*, *allusió*, *alluvió*.

Collaborar, *collació*, *collapsus*, *collateral*, *collecció*, *collecta*, *collega*, *collegi*, *collisió*, *collocar*, *colloqui*, *collusió*.

Illació, illegal, illegible, illegitim, illès, il·licit, illimitat, illuminar, il·lusió, ilustrar.

Apellar, flagellar, rebellar, interpellar.

Cavillar, destillar, instillar, oscillar, vacillar.

Compellir, excellir (excellent), expellir, impellir, repellir.

Bellicós, capillar, codicillar, constellació, corollari, cristallisar, equipollencia, fallacia, fallible, gallicisme, idilli, imbecillitat, intelligent, libellista, melliflu, metallic, millenari, miscellania, nullitat, Pallas, parallel, pullular, pupillar, pupillatge, pusillanime, satellit, sillaba, sollicitar, tranquil·litar; velleitar.

En totes aquestes paraules molts escriptors suprimeixen una *l*; altres intercalen un guionet o un punt entre les dues *l*; així, *collaborar* se veu escrit *collaborar*, *colaborar*, *col-laborar* i *col·laborar*.

En les paraules com *xinella*, *carretella*, en les quals la pronúncia actual conserva la *l* doble, aquest *sò* es representat per *ll*, *l·l*, *l'l* i adhuc *ll*.

Tenen *tl* les següents paraules, en les quals se sent freqüentment *l* doble: *atlas*, *atleta*, *Allantic*, *Betlem*.

29. — El signe *ll* serveix també pera representar el *sò* *l* palatal: *llana*, *llop*, *gall*, *vell*, *ull*, *manlleu*, *esllanega*, *vedella*. La pronúncia indica quan s'ha d'escriure una *t* davant de *ll*. Ex.: *ametlla*, *baille*, *bitllet*, *butlleti*, *butllofa*, *escletlla*, *espatlla*, *esquilla*, *guatlla*, *motllo*, *rotllo*, *titllar*, *vetllar*.

r, rr

30. — El català posseeix dues *r*, la *r* que se sent en les paraules *raó*, *enraona*, *carro*, i la que se sent en les paraules *cara*, *figuera*, *pruna*. Aquesta s'escriu constantment *r*;

l'altra s'escriu *r* en general i *rr* entre vocals. Ex.: *pare, fera, mira, hora, atura, llebre, nacre, lladre, sofriment, agre, aspre, altre; ram, renya, colrat, somriu, enraona, arplega, irremediable, correcció, terra, mirra, burret* (1).

s, ss

31. — El català posseeix una *s* sonora i una *s* sorda; la primera es la que se sent en les paraules *nosa, alsina, enfonsa*, i la segona, la que se sent en les paraules *sal, falsa, pensa*. Com se veu, un mateix signe *s* serveix pera representar una i altra consonant; però, entre vocals, se dobra la *s* quan ha de representar la *s* sorda, deixant-se la *s* senzilla pera la representació de la *s* sonora.

EXEMPLES:

Ase, grisa, vellesa, cruesa, boirosa, analisa, presó, cosí, pesant, física, anglesa.

Grassa, grossa, missa, russa, interessa, mestressa, asseure, assidu, essencia, ossera, possessió, comissió, possible, grassos, progressos, nassos.

Entre vocals, la *s* sonora i la *s* sorda són, doncs, respectivament representades per *s* senzilla i *s* doble (2). En els demés casos, no *s* dobra mai la *s*.

EXEMPLES:

Alsina, enfonsa, endinsa, esmorsa, transacció, transigir, intransitiu. V. la nota del § 33.

(1) Excepcions: *prerogativa, prorogar, contrarevolució, contrarestar* i semblants; així com *penjarobes, cararodó*, etc. (escrits també: *penja-robes, cara-rodó*, etc.)

(2) Excepcions: *contrasagell, entresuor, entresol, sobresalt, monosillab, polisulfur* i semblants; així com *girasol, bocasec*, etc. (escrits també: *gira-sol, boca-sec*, etc.)

Sal, sabó, set, sis, sò, suc, falsa, premsa, nansa, capsa, conversa.

32. — Hi ha algunes paraules en les quals se pronuncia més o menys freqüentment una *s* sorda en lloc d'una *s* sonora, la pronuncia defectuosa de la *s* traduïnt-se sovint en l'escriptura per una reduplicació indeguda de la lletra *s*; així, s'escriu molts cops *frasse, entussiasme* en lloc de *frase, entusiasme*. Citem, entre altres:

Casos, obesos (obesilat), països (paisatge); Asia, antonomasia, frase, Cèsar, centesim, millesim.

Antilexis, crisis, dieresis, dosis, emfasis, exlasis, genesis, hipotesis, metamorfosis, metatesis, parautesis, perifrasis, sintesis, tesis, tisis i analogues, que alguns escriuen sense la s final: antilexi, crisi, dieresi, etc.

Asil, basilica, casino, eclesiastic, eliseu, entusiasme, episodi, Eusebi, faisà, infinitesimal, mausoleu, misantrop, museu, nasal, presagi, prosaic, proselit, prosodia, prosopopeia, residu, toisó.

Observem que davant de la terminació *ió* no *s* dobla la *s* sinó en els mots *cessió, missió, passió, pressió, sessió*, els llurs compostos i els terminats en *gressió, fessió i cussió*. Ex.: *successió, admissió, compassió, supressió, obsessió, possessió; progressió, professió, discussió*. Per consegüent s'escriurà: *adhesió, cohesió, explosió, exclusió, circumcisió, corrosió, etc.* (i, per consegüent, *explosiu, exclusiu, exclusivisme, etc.*), i no *adhessió, cohessió, etc.*, com sovint se troba escrit.

Remarquem: *nassos, nassot, nasset*, però *nasal, nasalit, nasalisació; presos, impresos, opresos*, però *pressió, impressió, impressionar, opressió, opressiu, opressor; permisos, sumisos*, però *permissió, sumissió*.

z

33. — La consonant *s* sonora, representada generalment per la lletra *s*, es alguns cops representada per la lletra *z*. S'escrui *z* en lloc de *s* en les següents paraules:

Zebra, *zefir*, *zel*, *zenc*, *zeu*, *Zenó*; *zero*, *zigomatic*, *zig-zag*, *zinc*, *zodiac*, *zona*, *zoologia*, i les altres paraules començades en *zoo*.

Amazona, *azoic*, *azolic*, *bazar*, *bizanti* (també *bisanti*), *gazela*, *horitzontal* (també *horitzontal*), *trapezi*.

Abziac, *calze*, *salzer*, *colze*, *polze*; *donzella*, *pinzell*, *senzill*, *trenzilla*, *brunzir*, *onze*, *llonza*, *enze* (també *ense*), *catorze*, *Quirze*; *Belzebub* (1).

tz

34. — En la majoria dels casos la pronuncia indica clarament quan cal escriure la combinació *tz* entre vocals. Ex.: *dolze*, *tretze*, *setze*, *esbolza*; *magalzem*, *botzina*, *metzina*, *alzavara*.

S'emplenarà igualment *tz* en: *agutzir*, *atzur*, *atzar*, *alzabeja*, *horitzó*. Als verbs castellans terminats en *izar* corresponen verbs catalans terminats en *isar*. Ex.: *analisar*, *organisar*, *desmoralisar*. No obstant: *agonitzar*, *horroritzar*, *martiritzar*.

ce, ci

35. — Davant de les vocals *e* i *i*, la consonant *s* sorda es representada per la lletra *c* en un gran nombre de parau-

(1) Darrera de consonant, alguns representen constantment la *s* sonora per *z*; així, escriuen *alzina*, *enfonza*, *endinza*, *esmorza*, i adhuc *tranxacció*, *tranxigir*, *intranxitiu*.

les; així, no s'escriu *sel* sinó *cel*, ni *grassia* sinó *gracia*. S'escriu *c* en lloc de *s* o *ss* sempre que la *s* sorda catalana correspon a una *c* i no a una *s* castellana. Ex.: CIELO, *cel*; SOLUCIÓN, *solució*. Analogament: *cedir*, *cedre*, *cena*, *centre*, *cert*, *cessar*, *encendre*, *concedir*, *incertitud*; *cicle*, *cigonya*, *cilindre*, *cinc*, *circ*, *ciutat*, *gracia*, *Grecia*, *cobdicia*, *Llucia*, *vici*, *edifici*, *admiració*, *discreció*, *posició*, *noció*, *funció*, *redempció*, *graciós*, *preciós*, *incinerar*, *incident*, *precis*.

Sobre una excepció a la regla anterior, V. § 55. Ademés: *sedaç*, en castellà CEDAZO; en cambi *prelenció*, en castellà PRETENSÓN.

Són remarcables: *ceba*, *endra*, *cep*, *cer*, *cercol*, *cervell*, *cim*, *cirera*, *cistell*.

Altres paraules am *ce*, *ci*: *cercella*, *cetrill*, *cever*, *cin-dria*, *cingle**; *cinia**; *cipia**; *ciuró*, *civada*; *civella*; *brutícia*; *durícia*.

36. — *Sc* català correspon a *sc* castellà. Ex.: *ascendir*, *descendir*, *esceptic*, *lasciu*, *discernir*, *fascinar*, *oscillar*, *escena*, *escissió*, *irascible*, *obsè*, *adolescent*, *convalescent*, *fosforescent*, *efervescent*, *condescendent*, *condescendencia*, *degenerescencia*.

A imitació del castellà se sol suprimir la *s* davant de *c* en algunes paraules: *ciencia*, *preciencia*, *conciencia*, *cepre*; *ressucilar*.

ç

37. — Antigament en determinades paraules pronunciades avui amb *s* sorda, s'escrivia *ç* en lloc de *s*. Aquesta lletra *ç*, anomenada *c* trencada, no es avui acceptada per tothom. Així, mentres els uns davant de les vocals *a*, *o*, *u* i en fi de paraula, escriuen ara *ç* ara *s*, els altres escriuen

constantment *s*, senzilla o doble d'acord am lo establert en el § 31.

38. — SISTEMA I. Davant de les vocals *a*, *o*, *u*, s'escriu *ç* en lloc de *s* o *ss* sempre que la *s* sorda catalana correspon a una *z* castellana. Ex.: FUERZA, *força*; PLAZA, *plaça*. Analogament: *taça*, *raça*, *peça*, *Suiça*, *broça*, *caçola*, *piçarra*, *abraçar*, *caçar*, *içar*, *balança*, *comença*, *garça*, *alça*, *calça*, *çafrà*, *çabala*, *Çaragoça*. Remarquem: FRANCIA, *França*; CANCIÓN, *cançó*; LECCIÓN, *llicó*.

V. ademés el § 54.

39. — SISTEMA II. Davant de les vocals *a*, *o*, *u*, la *s* sorda es representada constantment per *s*, que *s* dobla darrera de vocal d'acord am lo establert en el § 31. Així, les paraules del § anterior s'escriuen: *forsa*, *plassa*, *tassa*, *rassa*, *pessa*, *Suissa*, *brossa*, *cassola*, *pissarra*, *abrassar*, *cassar*, *issar*, *balansa*, *comensa*, *llansa*, *garsa*, *alsa*, *calsa*, *safirà*, *sabata*, *Saragossa*, *Fransa*, *cansó*, *llissó*.

V. ademés el § 55.

x

40. — La combinació d'una *g* i d'una *s* sonora s'escriu sempre *x*. Ex.: *exacte*, *exercici*, *executa*, *exordi*, *exuberant*. La combinació d'una *h* i una *s* sorda s'escriu en general *x*: *paradoxa*, *hexagon*, *Saxonia*. Davant de les vocals *e*, *i*, s'escriu *x*, *cc* o *xc*; *x* correspon a *x* o a *j* castellanés; *cc*, a *cc* o a *c*; *i* *xc* a *xc*.

EXEMPLES:

Axioma, *maximum*, *complexió*, *connexió*, *flexió*, *fluxió*,
lux, *sexe*, *afixe*, *circumflexe*.

Protecció, traducció, acció, dicció, coccio, accent, acceptar, accelera, accident, occident, succès, succinct.

Excedir, excilar, excentric.

x, ix

41. — SISTEMA I. S'escriu *x* en general i *ix* darrera de les vocals *a, e, o* i *u*.

EXEMPLES:

Xarpa, xarrac, xerigot, xifra, ximiot, ximple, Xina, xoc, xuclar, xurriaques.

Manxa, xinxa, gronxa, punxa, marxa, xarxot, escorxar, guerxo, arxiu, guixaire, ixen.

Aixa, aixella, aixam, aixuga, aixelebrat, feixa, mateixa, coixa, cuixa.

SISTEMA II. S'escriu sempre *x*, mai *ix*. Així, s'escriu *xarpa, xarrac, manxa*, etc., com anteriorment; però no s'escriu *aixa, aixella*, etc., sinó:

Axa, axella, axam, axuga, axelebrat, fexa, malexa, coxa, cuxa.

Respecte al *sò tx*, V. § 27.

CAPITOL III

CONSONANTS FINALS DE SILLABA

b, p INTERIORS

42. — S'escriu *b* en *ab*, *ob*, *sub* inicials: *abdicar*, *abdomen*, *abjecte*, *absoldre*, *abstreure*; *objecte*, *obscur*, *observar*, *obstruir*, *oblenir*, *oblús*; *subjecte*, *subjugar*, *substancia*, *subsistir*, *sublar*, *subvenció*. Excepcions: *apte* (*aptitud*), *apter*, *opció*, *optar*, *optic*, *optimisme*.

En els demés casos s'escriu *p*: *adopció*, *descripció*, *irrupció*, *corrupció*, *capciós*; *capsa*, *eclipse*, *elipse*, *clepsa*; *captar*, *reptar*, *adoptar*, *acceptar*, *recepta*, *cripta*, *concepte*, *elíptic*, *voluptat*, *capturar*; *capficar*, *capgirar*, *capdellar*, *capmàs*. Excepcions: *dubte*, *dissabte*, *sobte*.

Són remarcables: *absencia*, *cobdícia*, *subtil*, *captiu*, *capdal*, *capdill*.

b, p FINALS

43. — S'escriu generalment *p*. Ex.: *paþ*, *ceþ*, *tip*, *cop*, *escup*, *Felip*, *Josep* (escrit també *Joseph*), *serþ*, *esquerþ*.

S'escriu *b* en *cab, sab, reb* (de *cabre, saber, rebre*), en *rab, estreb, enceb, adob, club, cub* i darrera de consonant quan els derivats tenen *b*, o ls mots castellans corresponents, *b* o *v*. Ex.: *balb, barb, verb, corb*.

c, g INTERIORS

44. — S'escriu *c* davant de *c* i de *t*, i *g* davant de *m* i de *n*.

EXEMPLES:

Acció, protecció, accent, accident (V. § 40); *tacte, objecte, insecte, espectre, delicte, producte, actiu, tractat, adjectiu, electric, ductil*.

Fragment, segment, pigment, enigma, estigma, paradigma, dogma; regne, digne, ignocent, ignició (1). Excepcions: *tecnic (politecnic), dracma, icnografic*.

Són remarcables: *les regnes, augment, cigne, sagna, cognom, esmaragda, suggerir*.

c, g FINALS

45. — SISTEMA I. S'escriu *c* o *g* segons les regles següents:

Darrera de vocal atona s'escriu *g* quan a la consonant final catalana correspon una *g* en castellà i *c* en els altres casos. Ex.: *proleg* (PRÒLOGO), *cataleg, dialeg, antropofag, esofag, vemifug*; en cambi, *equivoc* (EQUIVOCO), *artistic, public, rossec, pressec*. Excepcions, V. § 17: *estomac, esparrec, manec*, etc.

(1) Davant de *n*, *g* se pronuncia sovint *n* gutural; les grafies freqüents *sangna* i *sanchna* (per *sagna*) responen an aquesta pronuncia.

Darrera de vocal tònica s'escriu constantment *c*. Ex.: *drac, sac, escac, grec, sec, llampec, ric, abric, roc, foc, suc, tabac; dic, coc, puc, conec, crec*. Excepció: *demagog*.

Darrera de consonant s'escriu *g* en els noms els femenins o ls derivats dels quals tenen *g*, i *c* en els altres casos. Ex.: *fang, sang, areng, oblong, diftong, llarg, amarg* (també *llarc, amarc*); en canvi, *banc, verdanc, blavenc, arc, parc, circ, porc, turc, bosc, fresc, fosc, rusc, asterisc, disc*. En la primera persona del singular de l'indicatiu present s'escriu sempre *c*. Ex.: *valc, absolc, entenc, vinc, foug, llegesc, oferesc*.

SISTEMA II. S'escriu constantment *ch*. Ex.: *prolech, ca-talech, antropofach, esofach, artistich, publicch, fanch, sanch, oblonch, diftonch, asterisch, etc.*

d, t INTERIORS

46. — S'escriu *d* en *ad* inicial. Ex.: *adjacent, adjectiu, adjudicar, admirar, admissió, advertir, advocat*. Excepcions: *atmosfera, atlas, atleta, Atlantic, alzavara, atzur* i les altres paraules començades en *atz*. Són remarcables: *addició, addicte, adquirir*.

En els altres casos s'escriu *t*. Ex.: *vialge, petge, trepitja, heretgia* (V. § 26); *colxo, capritxo, escletxa* (V. § 27); *motllo, espatlla, vellar* (V. § 29); *dotze, tretze* (V. § 34); *ritme, logaritme, aritmetica, Etna, Bellem, Jutlandia*. Excepcions: *cadmi, Cadmos*.

d, t FINALS

47. — SISTEMA I. S'escriu *t* o *d* segons les regles següents:

Darrera de vocal atona s'escriu *d* quan a la consonant

final catalana correspon una *d* en castellà, i *t* en els altres casos. Ex.: *solid* (SÓLIDO), *liquid*, *acid*, *oxid*, *anhidrid*, *arid*, *esplendid*, *livid*, *fluid*, *quadruped*, *retrogad*, *period*; en cambi, *credit* (CRÉDITO), *incognit*, *inedit*, *àpat*, *galàpat*, *tomàquet*. Es remarcable *buid* (femení *buida*).

Darrera de vocal tònica s'escriu *d* en els noms femenins terminats en *tud*, i *t* en els altres casos. Ex.: *actitud*, *multitud*, *beatitud*, *mansuetud* (també *actitut*, etc.); en cambi, *gat*, *blat*, *paret*, *maril*, *nebot*, *aixut*, *brut*. Excepcions: *virtut*, *joventut*; *fred* (també *fret*).

Darrera de *r* s'escriu *d* en els noms els femenins o ls derivats dels quals tenen *d*, i *t* en els altres casos. Ex.: *tard*, *covard*, *verd*, *bord*, *absurd*, *llard*, *un sord*; en cambi, *fart*, *cobert*, *port*, *quart*, *la sort*. S'escriu *perd* de *perdre*, *surt* de *sortir*.

Darrera de *l*, *n* i *s* V. § 64.

SISTEMA II. S'escriu constantment *t*. Ex.: *solit*, *acil*, *oxit*, *covart*, *vert*, etc.

ig, g

48. — SISTEMA I. S'escriu *ig* darrera de les vocals *a*, *e*, *o*, *u*, i *g* darrera de la vocal *i*. Ex.: *maig*, *despaig*, *pas-seig*, *baleig*, *lleig*, *boig*, *estoig*, *rebuig*, *fuir*; *mig*, *desig*, *esquilg*.

SISTEMA II. S'escriu *ig* darrera de les vocals *a*, *e*, *o*, *u*, i *tg* o *tx*, segons els derivats, darrera de la vocal *i*; així, s'escriu *mitg*, *esquilx*. Alguns escriuen també *lletg*, (femení *lletja*), *despatx* (derivat *despatxar*), etc.

ix, x

49. — S'escriu *ix* darrera de les vocals *a*, *e*, *o*, *u*, i *x* darrera de la vocal *i*. Ex.: *baix*, *calaix*, *biaix*, *feix*, *greix*,

mateix, peix, boix, coix, gruix, naix, llegeix, coneix, frueix, aplaudeix; guix, ix.

m, n

50. — El prefixe *circum* s'escriu sempre amb *m*, qualsevol que sigui la consonant següent. Ex.: *circumdar, circumferència, circumpolar, circumstancies, circumvalació*. Fora d'aquest cas, s'escriu *m*, *n* o *mp*, segons les regles següents:

Davant de *b* s'escriu sempre *m*. Ex.: *combinar, combustió, embromar, emblanquir, imbibició, imbecil, ambre, ombra, tomba, Rambla, sembla, comble*.

Davant de *c* s'escriu comunment *n*. Ex.: *concepte, concretar, encegar, encendre, encalifar, incident, inclement, increment, atenció, pretenció, extinció, funció, blanca, trenca, oncle, àncora*. S'escriu *mp* en les paraules *assumpció, consumpció, exempció, presumpció, redempció*. No s'escriu *primpcep* ni *primcep*, sinó *princep*.

Davant de *d* s'escriu sempre *n*. Ex.: *condició, condescendent, endevinar, endolat, individu, indecent, renda, bandol, abandó*. Excepció: *amdós* (també *abdós*).

Davant de *f* s'escriu *n* en *con, en, in* inicials, i *m* en els altres casos. Ex.: *conferència, confilar, enfornar, enfosquir, infant, infim, inflar, infermer; en cambi, limfa, nimfa, triomf, càmfora, amfiteatre, simfonia*. Excepció: *emfatic*.

Davant de *g, j, l* i *ll* s'escriu sempre *n*. Ex.: *congeminar, congesta, congriar, enginy, engallar, ingerir, angel, rengle, fanguera, llonguet, vingui, fongui; conjurat, conjugar, enjunyir, injust, injectar, penja, menjivol, esponjós; enlairar; enllestir, enllaçar, enlluernar, manlleu*.

Davant de *m* s'escriu sempre *m*: *commemorar*, *commensurable*, *commoure*, *commiseració*, *emmagatzemar*, *emmalaltir*, *emmotllar*, *emmidonar*, *immens*, *immediat*, *immortal*, *immoral*, *immigració*, *imminent*. En els adverbis *ement*, l'adjectiu conserva la seva terminació. Ex.: *prudent*, *prudentment*; *constant*, *constantment*. Son remarcables: *comuniment*, *amella*, *selmana*.

Davant de *n* s'escriu *n* o *m* (mai *mp*), segons la pronúncia. Ex.: *convivència*, *ennegrir*, *innat*, *innovar*, *cona* (1); en cambi, *condemna*, *columna*, *himne*. Quan davant de *n* se pronúncia una *n* gutural (com la de *blanc*), s'escriu *g*. Ex.: *sagna* (no *sangna* ni *sanchna*), *Agneta*. V. § 44.

Davant de *p* s'escriu sempre *m*. Ex.: *comprovar*, *complicació*, *empolsar*, *empetilir*, *impropi*, *impossible*, *ampla*, *omple*, *pompa*, *rompre*.

Davant de *q*, *r* i *s* s'escriu *n*. Ex.: *conquerir*, *enquadrinar*, *inquisició*, *blanques*, *tanqui*, *trenqui*; *conreu*, *enrabiar*, *enraonar*, *Enric*; *consumir*, *constància*, *ensabonar*, *ensenyorir*, *insistir*, *instantani*, *pensa*, *transatlàntic*, *enfonsa*. Excepcions: *somriure*, *premsa*, *Samsó*.

Davant de *t* s'escriu generalment *n*. Ex.: *contesta*, *continu*, *entendre*, *entristir*, *interior*, *intelligent*, *santa*, *contenta*, *distinta*, *punta*. S'escriu *mp* en les paraules *assumepte*, *compte* (CUENTA), *exempte*, *peremptori*, *presumptuós*, *prompte*, *redemptor*, *simptoma*, *sumptuós*, *temptar*. S'escriu *m* en les paraules *comte* (CONDE), *impremta*, *femta*.

Davant de *v* s'escriu *n*. Ex.: *convidar*, *convertir*, *enverinar*, *envellir*, *investir*, *invocar*, *minvar*. Excepcions: *triumvirat*, *centumvir*, *tramvia*.

(1) En algunes paraules s'observen vacil·lacions entre *nn* i *n*. Ex.: *anals* i *annals*, *anotar* i *annotar*, *anexe* i *annexe*, *conexió* i *connexió*.

Davant de *x* i *z* s'escriu *n*. Ex.: *planxa*, *enxiquir*, *gronxa*, *manxa*, *ninxo*; *senzill*, *pinzell*, *onze*.

Cal advertir que molts escriuen constantment *n* en lloc de *m* davant de *f* i de *m* i en el prefixe *circum* no seguit de *b* o de *p*. Ex.: *ninfa*, *sinfonia*, *anfiteatre*, *commoure*, *enimdonar*, *inmortal*, *circunferencia*, *circumstancies*.

S, Ç FINALS

Aquí trobem de nou els dos sistemes indicats en els §§ 38 i 39.

51. — SISTEMA I. S'escriu *ç* en lloc de *s* quan a la consonant final catalana correspon en castellà una *z* o una *c*. Ex.: BRAZO, *braç*; DULCE, *dolç*. Analogament: *llaç*, *audaç*, *tenaç*, *eficaç*, *paniç*, *verniç*, *suiç*, *feliç*, *troç*, *arroç*, *atroç*, *avestruç*, *venç*, *torç*, *esforç*. Són remarcables: *falç* (HOZ) al costat de *fals* (FALSO); *març* (MARZO) al costat de *Mars* (MARTE); *comerç*, (COMERCIO).

V. ademés el § 54.

52. — SISTEMA II. S'escriu constantment *s*. Així, les paraules del § anterior s'escriuen: *bras*, *dols*, *llas*, *audàs*, *tenàs*, *eficàs*, *panis*, *vernís*, *suis*, *felis*, *tros*, *arròs*, *altròs*, *avestruís*, *vens*, *tors*, *esfors*.

V. ademés el § 55.

X FINAL

53. — S'escriu *cs*, *gs*, *chs* en el plural dels noms terminats en *c*, *g* i *ch*. V. § 45. Ex.: *amic*, *amics*; *proleg*, *prolegs*; *amich*, *amichs*; *prolech*, *prolechs*.

En altre cas s'escriu *x*: *apendix*, *artifex*, *index*, *vertex*, *pontifex*.

APENDIX ALS CAPITOLS II & III

§

54. — SISTEMA I. V. §§ 38 i 51. S'escriuen, ademés, am ç les paraules següents:

Els derivats en *ansa*, *ensa*. Ex.: *anyorança*, *frisança*, *retirança*, *malevolença*, *naixença*, *prometença*, *escaiença*.

Els derivats en *as*, *assa*. Ex.: *peuaç*, *gataç*, *homenaç*, *bonaç*, *manaça*, *donaça*.

Els derivats en *is*, *issa*. Ex.: *fonediç*, *malaltiç*, *trencadiç*, *vincladiç*, *bellugadiça*, *xerradiça*.

Glaç, *jaç*, *goç*, *croça*, *lloça*, *lluç*, *puça*, *calç*, *escorça*, *filagarça*; *esquerraçar*, *enjogaçar*, *reboçar*, *cabuçar*, *escanyuçar*, *embuçar*, *arronçar*, *atançar*, *escurçar*, *encalçar*, *capçar*; *coiçó*, *borriçó*, *plomiçol*, *plançó*, *llençol*, *escurçó* i alguna altra.

Cal advertir que ls partidaris de la conservació de la ç no estan d'acord en l'empleu d'aquesta lletra en moltes paraules. Així, no es rar trobar escrits amb *s* o *ss* alguns dels mots citats en aquest § i en els §§ 38 i 51; i en cambi, se veuen algun cop escrites am ç moltes paraules que no figuren en la llista precedent. Alguns admeten també la ç davant de consonant en paraules com *mesqui* (en castellà *MEZQUINO*); altres, en cambi, no l'accepten mai en principi de paraula, repugnant-los emprar-la en paraules d'etimologia inconeguda o dubtosa.

55. — Sistema II. V. §§ 39 i 52. No cal dir que totes les paraules citades en el § anterior s'escriuen amb *s* o *ss*:

anyoransa, frisansa, etc.; peuàs, gatàs, etc.; fonedis, malal-tis, etc.; glas, jas, gos, crossa, llossa, llus, pussa, etc.

En els verbs en *sar* i en els derivats o plurals dels mots en *s* o *sa*, s'escriu *s* o *ss* i no *c* encara que sigui en contradicció am lo establert en el § 35. Ex.: *comensi*, del verb *comensar*; *dolses*, plural femení de l'adjectiu *dols*; *brassejar*, derivat del nom *bras*. (D'acord am lo establert en el mencionat §, s'hauria d'escriure *comenci, dolces, bracejar*, puix les paraules corresponents castellanues *COMIENCE, DULCES, BRACEAR*, tenen *c* i no *s*). Analogament: *abrassem, abrasseu, abrassi, alsem, alseu, alsi; felisses, capasses; cossejar, forsejar, trossejar, endolsir; carabassera, cuirasser; cassera, dressera; plasset, brasset, llasset*. S'exceptuen derivats com *eficacia, felicitat, dulcificar*.

k, w

56. — Les dues lletres *k* i *w* s'empleen en molt poques paraules: *kaleidoscop, kanguru, kaoli, kermes, kilogram, kilometre, kiosc, kist, ankilosis, cok, moka, tokai, jockey; wagò, wbist, wbisky, beefsteak (bistek), kirsch, knut, etc.*

CAPITOL IV

LLETRES MUDES

h

57. — En català s'emplea la lletra *h* amb tres valors diferents: 1.ª Representant una *h* llatina. Ex.: *home* de *hominem*, *prohibir* de *prohibere*. 2.ª Representant un *s*ò llatí desaparegut. Ex.: *vehi* de *vicinum*, *obehir* de *obedire*. 3.ª Sense cap valor etimològic, indicant que dues vocals contigües pertanyen a síl·labes diferents. Ex.: *atribuir* de *attribuere*, *influir* de *influere*.

En l'empleu de la primera *h* s'ha deixat sentir sempre l'influència castellana; així, el castellà *INVIERNO* (sense *h*) es causa que escrigui sovint en català *ivern* en lloc de *bivern* (de *hibernum*), i escrivint-se en castellà, ara *HARMONIA*, ara *ARMONIA*, en català s troben analogament *harmonia* i *armonia*.

En l'empleu de la segona *h* no s'ha seguit mai un criteri fixe; així trobem *ribem* (de *ridere*) al costat de *fiem* (de *fidare*), i unes mateixes paraules s'escriven ara amb *h* ara sense: *suar* i *subar*, *creencia* i *crebencia*.

Lo mateix cal dir de la tercera *h*. El seu principal empleu sembla ser pera separar la terminació del radical en verbs de la tercera conjugació com *influir*, *atribuir*, que s'escriven *influbir*, *atribubir*. (En canvi, en verbs de la primera: *continuar*, *atenuar*.) També s'escrivi sovint *h* en paraules com *cauben*, *seuben*, *viuben*, *mouben*; havent arribat l'abús de la *h* intervocalica fins a escriure-s *envibi*, *cribi*, de *enviar*, *criar*.

58. — SISTEMA I. S'escriu *h* inicial quan essent el primer sò de la paraula una vocal, la paraula castellana corresponent s'escriu també amb *h* inicial. Ex.: *HABER*, *haver*; *HOMBRE*, *home*. Analogament: *hebreu*, *hemisferi*, *heterogeni*, *hidroxid*, *higroscòpic*, *hipodrom*, *homogeni*, *horil·ló*, *hort*, *host*, *humil*. Excepcions: *orfe* (HUÉRFANO), *os* (HUEVO), *ou* (HUEVO). Són remarcables: *hereu*, *hoste*, *harmonia*, *harpa*, *hexagon*, *heptagon*.

S'escriuen també amb *h* inicial *hi* pronom-adverbi, *ho* pronom, *ham*, *bivern*.

Paraules amb *h* medial. Com en castellà. Ex.: *adherir*, *cohesió*, *prohibir*, *exhibir*, *inherent*, *vehement*, *vehicul*. Ademés: *ahir*, *adhuc*, *subhasta* (també *subasta*), *malehir*, *benehir*.

59. — SISTEMA II. S'escriu *h* no solament en les paraules que s'consignen en el § anterior, sinó també en les següents:

En els verbs en *air*, *eir*. Ex.: *pahir*, *trahir*, *agrabir*, *obehir*, *succehir*, *provehir*. Per consegüent: *pabeix*, *pabeixen*, *pahia*, *pahiré*, *pahible*, *pahidor*.

En el verb *oir* i en els verbs en *uir* als quals corresponen en castellà verbs en *ucir*: *ohir*, *traduhir* (TRADUCIR), *reduhir*, *seduhir*. En canvi, *influir*, *atribuir*, *imbuir*, *instruir*, *disminuir*, *argüir*. Per consegüent: *traduheix*, *traduhia*, *traduhible*; *atribueix*, *atribuïa*, *atribuïble*.

En els gerundius dels verbs *dir*, *dur*, *cloure*, *coure*, *plaure*, *riure*: *dihent*, *dubent*, *clobent*, etc. Analogament: *dihem*, *dibeu*; *dubem*, *dubeu*; *clobem*, *cloben*, *clobia*.

Entre *a* i *o* o *u*. Ex.: *ahon*, *brahó*, *rahó*, *llahut*, *sahuc*. Excepcions: *aorta*, *caos*, *caoba*.

Ademés en *amohina*, *jubeu*, *lluherna*, *llubert*, *plaher*, *rahim*, *rebina*, *sarrahi*, *vehi*.

Altres paraules se veuen escrites freqüentment amb *b*, ja indicades en el § 57. En cambi, s'ha proposat en diferents ocasions suprimir totes les *b*, a imitació de lo que s'ha fet desde antic en italià.

r

60.—Tots els infinitius presents s'escriuen amb *r* final, excepte ls terminats en *re* (*correr* exceptuat). Ex.: *dinar, parlar, anar, escurar, voler, haver, poder, llegir, tenir, confegir, ensopir, dar, fer, ser, dir, dur, creixer, coneixer, planyer, estrenyer, temer, expremre, vencer, torcer, recorrer*. En cambi: *caure, veure, riure, ploure, cabre, rebre, concebre, perdre, absoldre, romandre, vendre, fondre, rompre, combatre, emetre*.

61.—S'escriu *r* final quan la paraula corresponent castellana termina en *r* o *ro*. Ex.: *MUJER, muller; CLARO, clar*. Analogament: *altar, collar, pilar, paladar, flor, major, millor, pil·lor, calor, dolor; clar, diner, febrer, guerrer, janer, primer, dur, segur, Llatzer*. Són remarcables: *pler* (PLACER), *suor* (SUDOR), *ahir* (AYER), *campanar, monastir*.

També s'escriu *r* final quan la paraula castellana corresponent termina en *l*: *dosser, llebrer, llover, paper, planter, quarter, quintar, Alger*.

62.—S'escriuen amb *r* final els noms els femenins o ls derivats dels quals deixen sentir una *r* davant de la terminació *a* o dels sufixes de derivació. Ex.: l'adjectiu *darré* forma l femení *darrera* i el derivat *darrerria*: doncs s'escriurà *darrer* i no *darré*. Altres exemples: *dur, infermer, lleuger, planer, primer, rialler, sencer* (femenins *dura, infermera, lleugera*, etc.); *carrer* (derivat *carreró*), *flor* (derivat *floreta*), *paper* (derivat *paperot*), *por* (derivat *po-*

ruc), *ramor* (derivat *ramorejar*), *salzer* (derivat *salzereda*), *xiprer* (derivat *xiprerar*).

63. — S'escriuen amb *r* final les paraules següents:

Els collectius i noms de lloc en à: *alsinar*, *ginestar*, *xiprerar*, *garroferar*, *maduixerar*, *taronjerar*, *pomerar*, *fruiterar*, *vinyar*, *canyar*; *bestiar*, *siljar*, *codolar*, *fossar*. En cambi: *capellà*, *escolà*, *esquerrà*, *cirurgia*, *ciutadà* (noms de persona).

Tota classe de derivats en é (noms d'oficis, d'arbres, d'instruments, etc.) Ex.: *baster*, *boter*, *cuiner*, *flequer*, *botiguier*, *llauner*, *escarceller*, *argenter*, *almoïner*, *duaner*; *pomer*, *cirerer*, *amelller*, *presseguier*, *atzeroler*, *abercuquer*; *cendrer*, *encenser*, *paller*, *aguller*, *teler*, *lloguer*, *dreter*, *coniller*, *llebrer*, *aiguader*, *vesper*, *mosquer*, *galliner*.

Els noms abstractes en ó derivats d'adjectius. Ex.: *blancor*, de *blanc*; *blavor*, *grogor*, *rojo*, *claror*, *fosc*, *fredor*, *brillantor*, *grandor*, *pesantor*, *agror*, *aspror*, *finor*, *amargor*, *tristor*, *lletjor*.

Els derivats en *ador*, *edor*, *idor*. Ex.: *penjador*, *pujador*, *xuclador*; *ponedor*, *venedor*; *sortidor*, *leixidor*.

Solen suprimir-se en la pronúncia i adhuc en l'escriptura la primera *r* de les paraules *arbre*, *prendre*, i la segona de les paraules *propi*, *cirurgia*, *orquestra*.

64. — L'emudiment de la consonant final en les paraules terminades per dues consonants es un fenomen que té lloc constantment en unes paraules, més o menys freqüentment en altres. En general basta, pera l'ortografia de la terminació de les dites paraules, la coneixença dels llurs derivats o femenins o la dels mots castellans corresponents. Així, el femení *esvelta*, el derivat *esveltesa*, el castellà *ESBELTO*, ens diuen que cal escriure *esvelt* i no

esvel; el femení *malalta*, el derivat *empellar*, el castellà COBALTO, ens diuen que cal escriure *malalt*, *empelt*, *cobalt* i no *malal*, *empel*, *cobal*. Si algú pronuncia *tris*, la coneixença del femení *trista*, del derivat *tristor* o del castellà TRISTE, l'advertirà que cal escriure *trist* i no *tris*; en canvi, escriurà *gris* i no *grist*, puix el femení de *gris* es *grisa* i els derivats i el mot castellà corresponent tenen *s* i no *st*.

EXEMPLES :

All, *molt*, *absolt*, *indult*; en canvi, *mal*, *dol*, *breçol*, *gandul*. Plurals: *alts*, *molts*, etc.; *mals*, *dols*, etc.

Camp, *llamp*, *tremp*, *Olimp*, *romp*; en canvi, *ram*, *pam*, *fem*, *prim*, *nom*.

Cant, *gegant*, *interessant*, *gent*, *evident*, *fragment*, *vint*, *sovint*, *instint*, *front*, *punt*; en canvi, *Joan*, *païlan*, *Marian*, *nen*, *nin*, *sòn*, *algun*, *examen*, *fenomen*.

Part, *covard*, *cert* (CIERTO), *verd*, *mort* (MUERTO), *sort* (SUERTE), *sord* (SORDO), *curt*, *absurd*; en canvi, *mar*, *avar*, *cer* (ACERO), *mor* (MUERE), *sor* (SOR), *or*, *pur*.

Cal advertir que a *nd* castellà correspon *n* final i no *nd*; així, als mots castellans GRANDE, BANDO, CUANDO, MUNDO, SEGUNDO, FECUNDO, COMPRENDE, RESPONDE, CONFUNDE, corresponen en català *gran*, *ban*, *quan*, *món*, *segon*, *fecon*, *comprèn*, *respon*, *confon*; DONDE es *on*. S'exceptuen els gerundius. Ex.: CANTANDO, *cantant*; RIENDO, *rient*. Remarquem: HERALDO, *heral*; LIMBO, *llim*.

Cal advertir també que són comptats els noms verament catalans com *Joan* en els quals una *n* final correspon a una *n* final castellana i que la majoria dels que avui s'empleen són emmanlleus fets al castellà. Ex.: *caiman*, *faisan*, *musulman*, *peon*, *ciclon*, *panteon*, *Neron*, *Platon*, *Ciceron*, *Adan*, etc.*S'ha de dir: *caimà*, *faisà*, *musulmà*, *peò*, *ciclò*, *panteó*, *Neró*, *Plató*, *Ciccró*, *Adam*.

Respecte a *p* i *t* mudes interiors (Ex.: *consumpció*, *constantment*), vegi-s el § 50. Ademés, *temps*. Se troben algun cop escrits *esculptura*, *absorpció*, *per escultura*, *absorció*; i analogament *conjunció*, *subjunctiu*, etc., per *conjunció*, *subjuntiu*.

CAPITOL V

SIGNES ORTOGRAFICS

I. ACCENTS GRAFICS

65. — En català no hi ha un sistema d'accentuació ben fixat i acceptat per tothom. Dos són els sistemes més comunment empleats: el sistema d'accentuació del castellà, més o menys modificat, i el proposat per *L'Avenç* en substitució d'aquest. A continuació donem una idea dels dos sistemes, cridats sens dubte a desaparèixer davant d'un nou sistema més perfect i més adequat al geni de la nostra llengua.

66. — SISTEMA CASTELLÀ. En els mots polisillabs se marca la vocal tònica amb l'accent agut (V. §§ 1 i 4) en els casos següents:

1.ª Quan la síl·laba dominant és l'última (mots aguts) i la paraula termina en vocal o en una de les consonants *n* i *s* precedides de vocal. Ex.: *quitrá, també, carbó, camí, comú; arrán, encén, confón, algùn; compás, progrés, cendrós, concís, difús*. En canvi no s'accentuen: *amic, llinyol, cer-*

vell, fustam, carrer, grapat, malall, dolent, blavenc, corromp; camins, volcans, amics, grapats, malalts; retorn.

2.ª Quan la sillaba dominant es la penultima (mots graves) i la paraula termina en consonant que no sigui *u* o *s* precedides d'una vocal. Ex.: *cárrec, liquid, próleg, capitol, cànem, cràter, licit, índex; càrrecs, capítols, orígens*. En cambi no s'accentuen els graves *casa, classe, avi, capritxo, assidu; pensen, hexagon; cases, llavis, tristos, ambigus*.

3.ª Quan la sillaba dominant es l'antepenultima (mots dactils), qualsevol que sigui la terminació de la paraula. Ex.: *diàmetre, paràbola, llèmena, àvida, artística, poliglota, càrrega*.

Alguns consideren els mots *gracia, efigie, assidua*, etc., com dactils i els accentuen; altres els consideren com graves i no ls accentuen. Aquests accentuen, en cambi, paraules com *cambia, gelosia, accentúa*, que aquells escriuen sense accent.

Alguns consideren els mots *prosaic, heròic*, etc., com graves, i els llurs femenins, *prosàica, heròica*, etc., com dactils, i accentuen aquests i aquells; altres consideren els primers com aguts i els segons com graves i no n'accentuen cap: *prosaic, prosaica* (o bé *prosaych, prosayca*. V. §§ 18 i 45).

En l'aplicació de les regles anteriors se consideren com consonants la *i* (= *y*, V. § 18) i la *u* atones precedides de vocal; així, no s'accentuen els aguts *servei* (o *servey*), *correu*, i s'accentuen, en cambi, els graves *cóncau, anàveu*.

67. — No tots els partidaris del sistema d'accentuació castellà segueixen rigorosament les regles establertes en el § anterior:

En els verbs es molt comú accentuar els aguts en *m* i en *u*; així, s'escriu *pensém*, *penséu* en el present, *pensaréu*, *pensaréu* en el futur, escrivint-se, en canvi, sense accent *pensávem*, *pensáveu*, *pensàrem*, *pensàreu*, *penséssim*, *penséssiu*, que haurien de dur accent, segons les regles del § anterior.

En el nom es també freqüent *volúm*, *fustám*, *gotim*; llavors deixen d'accentuar-se ls mots com *cánem*. Es ja menys freqüent trobar escrit *paláu*, *muséu*, en lloc de *palau*, *musen*.

En els plurals aguts conserven alguns l'accent gràfic del singular; així, escriuen els plurals de *volcá*, *camí*: *volcáns*, *camins*.

Alguns no accentuen els infinitius terminats en *er*, com *conèixer*, *empènyer*, que altres escriuen *conèixer*, *empènyer*, d'acord amb la Regla 2.ª del § anterior.

En els monosillabs se noten tota mena de divergències, arribant-se a accentuar monosillabs atons com la proposició *a*, l'adverbi *que*. (Ex.: *qué blanch!*)

68. — Una modificació del sistema estudiat en els §§ anteriors consisteix en emprar l'accent grave en lloc de l'agut quan la vocal que ha d'accentuar-se es una *e* o una *o* obertes. Així, s'escriu *quitrá*, *diré*, *sabó*, *camí*, *oportú*; però *setè*, *allò*; *encén*, *confón*, però *comprèn*, *respòn*; *progrés*, *cendrés*, però *inglès*, *arròs*. Altres exemples de *è* i *ò*: *època*, *crèdit*, *inèdit*, *tècnic*, *pròleg*, *llògic*. En els monosillabs i en les paraules com *bòta* i *bóta*, s'observen tota mena de divergències.

Una modificació més important, proposada ultimament, consistiria en marcar amb l'accent grave totes les *e* i les *o* obertes: *batèig*, *llegèix*, *cèl*, *aquèll*, *sabènt*, *sencèr*, *hivèrn*, *panèt*, *lèbi*, *rèbre*, *blèda*, *mantèga*, *abèlla*, *freqüència*;

òu, bòig, commòc, fillòl, bò, flòr, òr, nòva, nòble, bòrni, ve-ròla, resòlla, hòme.

69. — SISTEMA DE *L'Avenç*. S'admeten els dos accents agut i grave; s'emplea l primer sobre les vocals *e* tancada, *o* tancada, *i* i *u*, i el segon sobre les vocals *e* oberta, *o* oberta i *a*.

En general, no s'accentuen sinó ls polisillabs aguts terminats en vocal tònica i els terminats en *ès, és, òs, ós, ís, ús, èn, én, in*. Ex.: *quitrà, serè, allò, diré, carbó, jardí, comú; francès, progrés, boirós, concís, difús; compren, encén*. En canvi no s'accentuen *diras, diran, correspon, confon, algun*, com tampoc els graves *carrec, proleg, inedit, castic*, etc., ni ls dactils *epoca, inedita, artistica, capsula*, etc.

S'emplea ademés l'accent pera evitar confusions entre paraules que, tot escrivint-se am les mateixes lletres, se pronuncien diferentment, i pera indicar, en determinades paraules, que una *i* o una *u* precedides de vocal pertanyen a distinta sillaba que aquesta. Cal, no obstant, advertir que en aquests casos se noten, en les publicacions que segueixen aquest sistema, tota mena de divergencies i vacil·lacions.

Quan existeixen un parell de paraules com *pública* i *publica*, s'accentua la primera. Així, s'accentuen els dactils *ànima, càrrega, rènega, súplica*.

Quan existeixen un parell de paraules com *pensàrem* i *pensarèm*, s'accentua la primera. Així, s'accentuen els graves *pensàrem, temérem, teméreu, dormirem, dormireu, vèiem, vèieu*. Per analogia accentuen alguns: *diguérem, diguéreu, coneguérem, coneguéreu*, etc.

Quan existeixen un parell de paraules com *desgracia* i *desgràcia*, s'accentua la primera. Així, s'accentuen els gra-

ves *malícia*, *pronuncia*, *diferència*, *continua*. Per analogia accentuen alguns els indicatius presents *cambia*, *estudia*, *somia*, etc. En algunes paraules, com *canbia*, *estudia*, se combat així la tendència a pronunciar *càmbia*, *estúdia*.

Quan existeixen un parell de paraules com *tè* i *tè o són* i *són*, s'accentuen totes dues. Se troben en el mateix cas: *bè* i *bé*, *bè*: i *béc*, *bòla* i *bóta*, *còva* i *cóva*, *dèu* i *dèu*, *dò* i *dó*, *dòna* i *dóna*, *fòra* i *fóra*, *jòc* i *jóc*, *mòc* i *móc*, *mòlt* i *mòlt*, *nèt* i *nét*, *òs* i *ós*, *sèc* i *séc*, *sèu* i *séu*, *sò* i *só*, *sòc* i *sóc*, *sòu* i *sóu*, *vèns*, *vènen* i *véns*, *vènen*, *vès* i *vés*, *vèssa* i *vèssa*, etc.

Quan existeixen un parell de paraules com el nom *món* (monosillab tonic) i l'adjectiu possessiu *mon* (monosillab aton Ex.: *mon pare*), s'accentua la primera. Se troben en el mateix cas: *mà* i *ma* (Ex.: *ma germana*); *mós* i *mos* (Ex.: *mos pares*); *més* i *mes* (Ex.: *mes germanes*); *lós* i *tos* (Ex.: *tos nebots*); *sòn* o *són* i *son* (Ex.: *son pare*); *sà* i *sa* (Ex.: *sa mare*); *tè* o *té* i *te* (Ex.: *com te dius?*); *vós* (Ex.: *són vós*) i *vos* (Ex.: *Déu vos guard*); *sé* (Ex.: *no ho sé*) i *se* (Ex.: *no se sent*); *là* (Ex.: *un là bemoll*) i *la* (Ex.: *la mare*); *què* (Ex.: *què vols?*) i *que* (Ex.: *vol que vinguis*); *si*, pronom reflexiu i adverbí d'afirmació, i *si*, conjunció (Ex.: *si vols, fes-ho*); *pèl*, *pèls* i *pel*, *pels*, contraccions de la proposició *per* amb els articles *el* i *els* (Ex.: *vaig pel carrer*); i, admetent-se la forma *es* per *se* (V. § 70) i les contraccions *mel*, *tel*, etc., per *me'l*, *le'l* (V. § 73); *és* (Ex.: *és bo*) i *es* pronom reflexiu (Ex.: *i es comprèn*); *mèl* i *mel* (Ex.: *mel pren*, per *me'l pren*); *tèl* i *tel* (Ex.: *tel porto*); *séns*, preposició, i *sens*, per *se'ns*; *tém*, verb, i *tem*, per *te'm*. Tenim també *pèra* i *pera*, preposició (Ex.: *es pera tu*) (1).

(1) L'*Avenç* ha suprimit darrerament l'accent en algunes d'aquestes paraules com, per exemple, en *es* del verb *esser*. En canvi emplea l'accent en unes quantes paraules no compreses en cap de les regles anteriors: *àpat*, *galàpat*, *vànova*, *llèmena*, *tòfona*, *Cèsar*, etc.

S'accentuen *i* i *u* toniques quan formen sillaba elles soles. Ex.: *veïna, reïna, obeïa, agraïa, atribuïa*. També s'escriu en aquest cas *veïna, reïna, obeïa*, etc. La dièresi s'usa també sobre la *i* atona en paraules com *desmaï, creï*. (subjuntius presents), *esbaïment, agraïment*.

II. APOSTROF I GUIONET

COMPLEMENTS ATONS

me, m, em; te, t, et; se, s, es

70.— Immediatament davant d'un verb començat per una vocal o per *h* o d'una de les partícules *hi, ho*, s'empleen les formes *m, t, s*, escrites *m', t', s'*. Ex.: *M'estima. Ell m'ha vist. No m'escolta. Ara m'hi veig. M'ho ensenya. T'aixeques. Quan t'hem vist. No t'hi havia vist. T'ho enviaran. El nen s'adorm. Ara s'alça. S'hi banyen. S'havia mort. S'ho emporten.*

Quan la paraula anterior acaba en una vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* atones subjuntives (V. § 18), i la paraula següent es un verb començat en una consonant diferent de *h*, s'empleen les formes *m, t, s*, que ls uns escriuen *'m, 't, 's* (ortografia més usual) i els altres *m, t, s* (*L'Avenç*). Ex.: *No'm veu o No m veu. Qui'm crida? o Qui m crida? Tu't vas cansar o Tu t vas cansar. Crec que't vol veure o Crec que t vol veure. No's comprèn o No s comprèn. Ella's vesteix o Ella s vesteix.*

En els altres casos s'empleen les formes *me, te, se*. Ex.: *Me rento. Quan me veu. Mai me vol dir res. El peu me fa mal. No me la prengui. Com te dius? No te les va donar. Te la porta. Se sentia soroll. La neu se fon. El nen*

se renta. El noi se lleva. Ara se li coneix. No se us veu en lloc. No se n'adona.*

Les formes *em, et, es*, gairebé no s'empleen sinó darrera de la conjunció *i* (o *y*) i encara en aquest cas l'ortografia més usual escriu '*m, 't, 's*.

nos, ns, ens

71. — Immediatament darrera d'una paraula acabada en una vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* atones subjuntives (V. § 18), s'emplea la forma *ns*, que ls uns escriuen '*ns* (ortografia més usual) i els altres *ns* (*L'Avenç*). Ex.: *No'ns coneix* o *No ns coneix. Ella'ns escriurà* o *Ella ns escriurà. No'ns hi vèiem* o *No ns hi vèiem. La noiu'ns el portarà* o *La noiu ns el portarà. Sempre'ns en parla* o *Sempre ns en parla*.

En els altres casos s'emplea *nos*. Ex.: *Nos ha dit que vindria. Mai nos creu. Nos en vam anar*. És freqüent avui *ens* en lloc de *nos*. Ex.: *Ens ha dit que vindria. Mai ens creu. Ens en vam anar*.

Darrera de la conjunció *i* (o *y*) els uns escriuen '*ns*, els altres *ens*.

vos, us

72. — S'emplea la forma *us* en tots els casos. Ex.: *Us escriu sovint. No us veig. Ell us demanava. Quan us en van anar. En Pau us crida*. La forma *vos* no s troba sinó en alguna frase feta, com *Deu vos guard*. No obstant, alguns l'empleen sovint en lloc de *us*.

lo, l, el

73. — Immediatament davant d'un verb començat per una vocal o per *h* o de les partícules *en, hi*, s'emplea la

forma *l*, escrita *l'*. Ex.: *L'estudio. L'hem estudiat. No l'escollo. No l'hem vist. Quan l'heu trobat. T'hi veia a tu i no l'hi veia an ell. Ara l'en treu.*

Quan la paraula anterior acaba en una vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* atones subjuntives (V. § 18), i la paraula següent es un verb començat en una consonant diferent de *h*, s'emplea la forma *l*, que ls uns escriuen *'l* (ortografia més usual) i els altres *l* (*L'Avenç*). Ex.: *Ella'l duia o Ella l duia. No'l veia o No l veia. Jo'l conec o Jo l conec. L'Avenç contrau me, te, se am 'l* (1). Ex.: *Mel prens. No tel duen. Sel menja.*

En altres casos s'emplea la forma *el*. Ex.: *El vas aprofitar. Mai el veig. Quan el trobarem. No us el porten.* Molts no admeten la forma *el*, que reemplacen constantment per *lo*. Ex.: *Lo vas aprofitar. Mai lo veig.*

Darrera de *nos*, *us* i *els* s'emplea sovint *el* en lloc de *l'*. Ex.: *No'ns el ha donat* per *No'us l'ha donat*.

la, l'

74. — Immediatament davant d'un verb començat per una vocal o per *h* o de les partícules *en*, *hi*, s'escriu generalment *l'*. Ex.: *L'hem vista. No l'havia coneguda. Ni la miro ni l'escollo. T'hi han vist a tu i no l'hi han vist an ella.* En tots els altres casos s'emplea la forma *la*. Ex.: *La tanco. No la tregui.*

los, ls, els

75. — Immediatament darrera d'una paraula terminada per una vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* ato-

(1) També s'ha escrit algun cop *sem* per *se'm*, *sens* per *se'us*, etc. V. ademés §§ 75 i 80.

nes subjuntives (V. § 18), s'emplea la forma *ls*, que *ls* uns escriuen *'ls* i els altres *ls* (*L'Avenç*). Ex.: *Jo'ls rentava* o *Jo ls rentava*. *Tu'ls aixugaves* o *Tu ls aixugaves*. *No'ls hem coneguts* o *No ls hem coneguts*. *Tu'ls en dónes* o *Tu ls en dónes*. *L'Avenç* contrau *me, te, se* am *'ls*. Ex.: *Mels dóna*. *No tels emportis*. *Sels empassa*.

En tots els altres casos s'emplea la forma *els*. Ex.: *Els neteja*. *Els espolsa*. *Quan els troba*. *Ell els ha presos*. *En Quim els els porta*. Molts no admeten la forma *els*, que reemplacen constantment per *los*.

les

76. — Ex.: *Les conec*. *No les conec*. *Les escolto*. *Les bem de veure*. *Me les ha preses*. *No'ns les duen* o *No ns les duen*. *Els les pren*. *Les en trec*. Alguns escriuen a tort *las* en lloc de *les*. V. § 14.

li, l'hi, li ho

77. — Quan diem *li* en substitució d'un nom, s'escriu *li*; quan diem *li* en substitució de dos noms o d'un nom i un adverbi, s'escriu *l'hi*. Si en la frase *Tu vas donar un llibre al teu fill*, volem callar el nom *fill*, escriurem *Tu li vas donar un llibre* (*li* vol dir *an ell*, *al teu fill*, un sol complement); si volem callar ademés el substantiu *llibre*, escriurem *Tu l'hi vas donar* (*l'hi* vol dir *un llibre al teu fill*, dos complements). Si en la frase *Alli no hem vist en Pere*, volem callar el nom *Pere*, escriurem *Alli no l'hem vist*; si volem callar l'adverbi *alli*, escriurem *No hi hem vist an en Pere*; si finalment volem callar el nom *Pere* i l'adverbi *alli*, escriurem *No l'hi hem vist* (*l'hi* vol dir *en Pere alli*.)

Exemple de *li ho*: *Van contar allò an en Pere*. *Ho van contar an en Pere* (*ho* vol dir *allò*). *Li van contar allò* (*li* vol dir *an en Pere*). *Li ho van contar* (*li ho* vol dir *an en Pere allò*). Però també s'escriu: *L'hi van contar* i *Li van contar*.

— 63 —

els hi

78. — Quan diem *els hi* (o *les hi*) en substitució d'un nom, *els hi* es defectuós, i cal reemplaçar-lo per *els*; així, no s'escriurà *Els hi prego que no ho fassin*, sinó *Els prego que no ho fassin*.

La combinació *els hi* i algun cop la combinació *les hi* solen emprar-se també en lloc d'altres combinacions pronominals. Pera evitar l'empleu defectuós de *els hi* i *les hi*, cal tenir present que la partícula *hi* en combinació amb altres complements atons no pot tenir altre valor, a més del seu propi, que l del pronom *li*, complement indirecte.

EXEMPLES:

Han acostumat els nens an això. Hi han acostumat als nens. Els han acostumat an això. Els hi han acostumat.

Hem vist les germanes al ball. Hi hem vist tes germanes. Les hem vistes al ball. Les hi hem vistes.

Ha portat els llibres al meu germà. Li ha portat els llibres. Els ha portats al meu germà. Els hi ha portats (per Li'ls ha portats).

Vendran les cases al teu cosí. Li vendran les cases. Les vendran el teu cosí. Les hi vendran (per Li les vendran).

Diré allò als teus pares. Els diré allò. Ho diré als teus pares. Els bo diré. Avui donarem el gat a les nenes. Els donarem el gat. El donarem a les nenes. Els el donarem.

Hem donat la pilota als teus amics. Els hem donat la pilota. L'hem donada als teus amics. Els l'hem donada.

Demà enviarem els mobles als nostres parents. Demà ls enviarem els mobles. Demà ls enviarem als nostres parents. Demà ls els enviarem.

Hem donat les cadires an aquelles dones. Els hem donat les cadires. Les hem donades an aquelles dones. Els les hem donades.

ho

79. — Ex.: *Ho veig. No ho veig. Ho hem dit. M'ho dona. T'ho dona. Li ho dona. Els ho dona. Us ho prenc.*

ne, n, en

80. — Immediatament davant d'un verb començat per una vocal o per *h* o de la partícula *hi*, s'escriu *n'*. Ex.:

N'arribem. Quants n'ha pres. No n'hem venut cap. Me n'ha parlat. Me n'hi vaig.

Quan la paraula anterior acaba en una vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* atones subjuntives (V. § 18), i la paraula següent es un verb començat en una consonant diferent de *h*, s'emplea la forma *n*, que ls uns escriuen *'n* i els altres *n* (*L'Avenç*). Ex.: *No'n tinc* o *No n tinc. Ara'n duc* o *Ara n duc. L'Avenç* contrau *me, te, se* am *'n*. Ex.: *Men vaig. No ten distreguis. Sen separa.*

En els altres casos s'emplea la forma *en* (algun cop *ne*). Ex.: *En vaig fer tres* o *Ne vaig fer tres. Avui en menjaré més. Els en treu.*

La combinació *l'en* s'emplea davant de vocal com davant de consonant. Ex.: *l'en treu, l'en ha tret.*

Darrera de *nos, us* i *els* s'emplea sovint *en* en lloc de *n'*. Ex.: *No us en aneu* per *No us n'aneu.*

hi

81. — Ex.: *Hi vaig. No hi vas. Ara hi anem. Quan hi vas anar?* Alguns empleen *bei* darrera de la conjunció *i* (o *y*).

Cal no confondre amb aquesta partícula la primera persona del singular de l'indicatiu present del verb *haver*; aquesta es *be*. Ex.: *He vist el teu germà. L'he vist i li vull donar un llibre. L'hi vull donar. L'he volgut donar. Ni li parlo ni li he parlat. Tu no hi has anat, jo hi be anat.*

n'hi, li'n

82. — *Porten vedells al mercat. Hi porten vedells. En porten al mercat. N'hi porten.*

Dono flors an en Francesc. Li dono flors. En dono an en Francesc. Li'n dono o *Li n dono.* (Però també s diu *n'hi dono.*)

COMPLEMENTS ATONS POSPOSATS AL VERB

83. — Se segueixen les regles establertes en els §§ 70 a 82, am les següents modificacions:

1.ª Inmediatament darrera d'un verb terminat en consonant o *u*, no s'escriu mai *us*, *el*, *els*, *en*, sinó *vos*, *lo*, *los*, *ne*. Tampoc s'empleen mai les formes *em*, *et*, *es* i *ens*.

2.ª La forma del complement si n'hi ha un sol, o la de l'últim complement si n'hi ha dos o més, es independent de la paraula que segueix. Així, s'escriu *veneu-me* davant d'una paraula començada per vocal com davant d'una paraula començada per consonant: *Veneu-me galls*. *Veneu-me anecs* (no *Veneu-m' anecs*).

EXEMPLES:

Donar-me, *mirant-me*, *escollten-me*, *plany-me*, *porta-me*, *porta-mel* o *porta-me'l*, *dóna-me-la*, *dugui-mels* o *dugui-me'ls*, *renta-me-les*, *mirar-m'hi*, *guardant-m'ho*, *ven-men* o *ven-me'n*; *rentar-te*, *llevant-te*, *ajeu-te*, *ajup-te*, *vesteix-te*, *renta-t*, *treu-te-la*, *vés-ten* o *vés-te'n*, *fixa-t'hi*, *cus-t'ho*, *recordar-se*, *encendre-s*, *miri-s*, *miri-sels* o *miri-se'ls*, *mengi-se-la*, *començar-sels* o *començar-se'ls*, *miri-s'ho*, *veure-s'hi*, *anar-sen* o *anar-se'n*, *anar-se-n'hi*, *empeny-nos*, *admet-nos*, *prometre-us*, *donar-nos-ho*, *veure-us-hi*, *dar-nos-en*, *enviar-nos-el*, *treure-us-la*, *dar-vos*, *lleveu-vos*, *adormint-vos*, *asseure-us*, *dar-vos-ho*, *fixar-vos-hi*, *pendre-us-en*, *enviar-vos-el*, *recomanant-vos-els*, *dient-vos-la*, *fer-lo*, *pujant-lo*, *cus-lo*, *cull-lo*, *feu-lo*, *puja-l*, *puja-l'hi*, *tren-l'en*, *estreny-la*, *comprar-los*, *vendre-ls*, *envia-ls-hi*, *enviar-los-hi*, *dóna-ls-ho*, *donar-los-ho*, *deixar-los-el*, *deixa-ls-el*, *compra-ls-els*, *compra-ls-en*, *ven-los-en*, *escriure-les*, *romp-les*, *escriu-li*, *dir-ho*, *fes-ho*, *perd-ho*, *cull-ho*, *pren-ne*, *cull-ne*, *talla-n*, *porti-n*, *portin-ne*, *anar-hi*, *vés-hi*, *aneu-hi*, *porti-hi*, *porti-n'hi*, *portin-hi* (pron. *pòrtintli*).

Am supressió de la *r* final de l'infinitiu present: *va convence'm, va coneixe'ns, vol estrenye'la, no pot torce'ls; envia'ns-els, volè'ns-el, di'ns-ho, da'us-el, di'ns-ho, donà'ls-els, comprà'ls-en* (V. § 89). Algun cop s'emplea *'s* per *nos* i per *vos*: *fixem's-hi, fixeu's-hi, menjem's-el, beveu's-el*.

L'ortografia usual escriu: *donarme, escolleume, pòrtam, pòrtamel, dònamela*, etc. No empleant-se l guió ni l'apostrofo en l'afixació dels complements atons al verb, se confonen *miris* i *miri-s, portin* i *porti-n, diguin-s'ho* i *digui-us-ho, vagin-hi* i *vagi-n'hi*, etc.

ARTICLES DEFINITS

lo, l, el

84. — Davant d'un nom començat per una vocal o per *h*, s'emplea la forma *l* escrita *l'* Ex.: *l'avi, l'hòme, l'esquirol*.

Quan la paraula anterior termina en una vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* atones subjuntives (V. § 18), i la paraula següent comença per una consonant diferent de *h*, s'emplea la forma *l*, que ls uns escriuen *'l* i els altres *l* (*L'Avenç*). Ex.: *Alça'l braç* o *Alça l braç. Porta'l llibre* o *Porta l llibre*. Les preposicions *a, de* i *per* se contrauen am l'article *'l*. Ex. *Ho dono al pare. Es del nen. Passen pel caminal*. L'ortografia més usual escriu *al* i *del* adhuc davant dels noms començats per una vocal o *h*. Ex.: *Ho dono al hòme* per *Ho dono a l'hòme. Es del avi* per *Es de l'avi*.

En els altres casos s'emplea la forma *el*. Ex.: *El pare. Dóna-m el bastó. Treu el vestit*. Molts no admeten la forma *el*, que reemplacen constantment per *lo*. Ex.: *Dóna-m lo bastó. Treu lo vestit*.

La llengua actual posseeix un *lo* neutre invariable: *lo bo, lo ultim, era lo dolent*.

la, l'

85. — Davant d'un nom començat per una vocal o per *h* s'escriu *l'*. Ex.: *l'avia, l'herba, l'amplada, l'esquella*. En tots els altres casos s'emplea *la*. L'elisió de l'article femení es facultativa quan el nom comença per *i, o, u* o *bi, bo, bu* atons. Ex.: *l'idea i la idea, l'orella i la orella, l'humitat i la humitat*. (Lo mateix ocorre amb el pronom femení *la*). Son remarcables: *la ira, la host, la una*. Alguns no apostrofen mai l'article *la*.

los, ls, els (i)

86. — Immediatament darrera d'una paraula acabada en una vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* atones subjuntives (V. § 18), s'emplea la forma *ls*, que *ls* uns escriuen *'ls* i els altres *ls* (*L'Avenç*). Ex.: *Alça'ls braços* o *Alça ls braços*. *Porta'ls llibres* o *Porta ls llibres*. *Crida'ls homes* o *Crida ls homes*. Les preposicions *a, de* i *per* se contrauen am l'article *'ls*. Ex.: *Ho dono als nois*. *Es dels meus*. *Passen pels caminals*.

En els altres casos s'emplea la forma *els*; però molts no admeten aquesta forma, que reemplacen constantment per *los*.

en, n

87. — Davant dels noms propis d'home començats per consonant, es comú a Barcelona l'empleu de la parti-

(1) El plural femení no ofereix cap dificultat. Alguns escriuen a tort *las* en lloc de *les* (V. §§ 14 i 76).

cula *en* amb el mateix valor que l'article definit; així, se diu *en Pere*, *en Puig*, com se diu *l'Anton*, *l'Oller*, o *la Maria*, *l'Agneta*. Aquest *en* sol escriure-s 'n quan va immediatament precedit per una paraula terminada en vocal que no sigui una *i* (*y*) o una *u* atones subjuntives (V. § 18). Ex.: *Que parli'n Pere. Ara ve'n Joan*. No obstant, s'escriu també: *Que parli en Pere. Ara ve en Joan*. S'escriu *de'n*, *d'en* i *den*, *ca'n* i *can*.

Com tractament s'empleen *Eu*, *N'* i *Na*. Ex.: *an en Narcís Oller, a N'Angel Guimerà, a Na Maria Puigoriol*.

PREPOSICIONS

88. — **A, an, a n'.** La preposició *a* (que molts escriuen *á* malgrat esser un monosillab aton) deixa sentir una *u* davant de certes paraules com *ell*, *aquell*, *aquest*, *això*, *allò*. Els uns escriuen aquesta *u* unida a la *a*, altres l'escriuen separada de la *a* i seguida d'un apostrof. Ex.: *Ho diuen an ell* o *Ho diuen a n'ell*.

De, d'. S'escriu *de* davant de consonant i *d'* davant de vocal o *h*. Ex.: *de seda, d'or, d'hivern, hem de sortir-ne, hem d'anar-hi*.

Per, pera, per'. Cal no confondre les dues preposicions *per* i *pera*, que, en general, corresponen a les preposicions castellanes *por* i *para*; i quan en poesia vulgui suprimir-se la *a* de *pera*, fóra millor escriure *per'* que *per*.

ab, am, amb, emb. L'ortografia usual escriu *ab* així davant de consonant com davant de vocal; *L'Avenç* escriu *am* en el primer cas i *amb* en el segon. Ex.: *Anirà ab tu o ab ell o Anirà am tu i amb ell*. Algú ha proposat: *Anirà emb tu o emb ell*. S'ha d'anar am compte a no confondre aquesta preposició amb *a* o *en*; així, no s'escriurà *Vaig amb una casa, Anar amb bicicleta*; sinó *Vaig a una casa, Anar en bicicleta*.

SUPRESSIÓ DE LA *r* MUDA

89. — En poesia es freqüent la supressió de la *r* muda final. En el lloc de la lletra suprimida, s'escriu generalment un apostrof accentuant ademés la vocal tonica si l mot es un polisillab agut. Ex.: *flo'*, *cla'*, *di'*, *mirá'*, *volè'*, *llegí'*. Alguns han proposat *fló*, *clá*, *dí*, *mirá*, etc. En els infinitius graves s'escriu *convence'*, *teme'* o senzillament *convence*, *teme*.

V. ademés § 83.

GUIONET

90. — S'emplea l guionet:

1.^r En les combinacions d'un verb i d'un o més complements atons (i això segons regles que s desprenen clarament dels exemples posats en el § 82).

2.ⁿ En els compostos de dos noms, d'un verb i un nom, etc., com *cama-curt*, *boca-moll*, *agre-dolç*, *escuradents*, *ull-prendre*, *cor-nuat*.

L'ortografia usual no admet el guionet ni en l'un ni en l'altre cas, reduint el seu empleu a la separació de les dues *l* en la *l* doble. (V. § 28.)

LLISTA ALFABETICA

DE LES PARAULES CITADES EN AQUEST TRACTAT

S'han omès en aquesta llista algunes paraules que no ofereixen cap interès sota l punt de vista de la llur ortografia, de la llur forma o dels llurs derivats.

En l'adjectiu i en el verb se cita sovint una sola forma, que es la del masculí singular en el primer, i la del present d'infinitiu en el segon.

Les paraules van accentuades segons el sistema d'accentuació explicat en el § 66, amb la sola diferencia d'empregar-se ls dos accents agut i grave.

Abreviacions empleades:

<i>der.</i> derivat	<i>pl.</i> plural
<i>dif.</i> de diferent de, que no cal confondre amb	<i>pseud.</i> pseudo-derivat
<i>f.</i> femení	<i>R.</i> remarquem
<i>m.</i> masculí	<i>sin.</i> sinonim de
	<i>vulg.</i> vulgar, vulgarment

Els nombres se refereixen als paragrafs, i únicament a les pàgines quan van precedits de l'abreviació *pag.*

<i>abandó</i> ; <i>abandonar</i> , <i>abandonament</i>	<i>absent</i> ; <i>absència</i> , <i>absentar-se</i>
<i>abans</i> , adverbí de temps	<i>absoldre</i> , <i>disoldre</i> , <i>resoldre</i> , Evitin-se les formes <i>disolvent</i> o <i>disolguent</i> , <i>disolvem</i> , <i>disolveu</i> , <i>disolvia</i> , etc.; les formes correctes són <i>disolent</i> , <i>disolem</i> , <i>disoleu</i> , <i>disolia</i> ; <i>disolvent</i> correspon a <i>DISOLVENTE</i> , <i>disolent</i> a <i>DI-</i>
<i>abdomen</i> , <i>abdominal</i>	
<i>abercoc</i> 45; <i>abercocer</i>	
<i>abestiat</i> , der. de <i>bestia</i>	
<i>abjecte</i> , f. <i>abjecta</i> , pl. m. i f. <i>abjectes</i> ; <i>abjecció</i>	
<i>abric</i> 45; <i>abrigar</i> , <i>abrigall</i>	

SOLVIENDO, R. que *disol*,
disols corresponen a DI-
SUELVE, DISUELVES, i *disolt*,
disolls a DISUELTO, DISUEL-
TOS

absurd, f. *absurda*; *absurditat*

nbugot

abxiac, f. *abxiaga*

acabalat, der. de *cabal*

acaserat 9 pag. 19 nota

accelerar; *acceleració*

accent; *accentuar*

acceptar; *acceptable*

acetilè

àcid 47; *aciditat*, *acidesa*, *aci-*
dular, *acidificar*

aclaparar; *aclaparament*

aconduït 59

aconseguir

aconsolar-se

acontentar

acolxar

Adam; *adàmic* 45

addició; *addicional*, *additiu*

addicte

adequat

adés

adhesió; *adhesiu*

adhuc

adjacent

adjectiu

admissió; *admissible*

adob; *adobar*

adquirir; *adquisició*

advertir; *advertiment*

advocat; *advocar*

afegir

afixe, *prefixe*, *sufixe*

aglà, *glà*

Agnès

agonitzar

agrair 59

agre 11; *agror*, *agregar*, *agrir*,
agrir-se

agrella; *sal d'agrella* (vulg. de
graiella)

agrícola, m. i f.

ahir, *abans d'ahir*, *després-ahir*

aigua 18; *aiguat*, *aiguader*,

aigualir, *aigüera*

aixam 8; *aixamenar*

aixebrat

aixerit

aixordar

aixovar (AJUAR)

aixugar 8

aixut 8

ajornar (APLAZAR), der. de
jorn; sin. *adiar*

Alacant

àlber (ALAMO; dif. de *alba*
=*alba*); *àlber blanc*, *albe-*
reda

Alger, *Algeria*, *algerià*

<i>aliquota</i>	<i>angoixa</i>
<i>allavors, llavors, llavors, aleshores</i>	<i>àngul</i> 17; <i>angular, angulós</i>
All inicial, 28	<i>angunia; anguniós, anguniar</i>
<i>almoïna</i> (LIMOSNA) 18; <i>almoïner</i>	<i>anhidrid</i> 47
<i>alsar</i> 38, 39	<i>ankilosi</i> 32
<i>alsina</i> 31, 33; <i>alsinar</i>	<i>antic</i> 45, f. <i>antiga; antigor, antiquilat; antiquari</i>
<i>alt</i> , f. <i>alta; altura, altesa</i>	<i>antropòsag</i> 45
<i>altre</i> , f. <i>altra</i> , pl. m. i f. <i>altres; altrament, altri</i>	<i>anus</i> 13 pag. 23
<i>amanyagar</i> , der. de <i>manyac</i> 45 (MANSO)	<i>anxova</i>
<i>amarg</i> 45; <i>amargós, amargant, amargor, amargar, amargotejar</i>	<i>aon</i> 59, 64, <i>on</i>
<i>amazona</i>	<i>aorta</i>
<i>ambaixada</i>	<i>àpat</i>
<i>ambigu</i> , f. <i>ambigua; ambigüitat</i>	<i>apellar</i> 28; <i>apellatiu, apellació</i>
<i>ambre</i> (AMBAR)	<i>apèndix</i>
<i>amdós</i> 50, f. <i>amdues</i>	<i>apogeu</i>
<i>ametlla; ametller, ametlló</i>	<i>apòstrof</i>
<i>amfiteatre</i>	<i>apotecari</i>
<i>amiant</i>	<i>apte</i> , f. <i>apta</i> , pl. m. i f. <i>aptes; aptitud</i>
<i>amic</i> 45 f. <i>amiga</i>	<i>àpter, dípter, hemípter, coleòpter, etc.</i>
<i>amoinar</i> 59; <i>amoinós</i>	<i>ara</i>
<i>ample</i> , f. <i>ampla</i> , pl. i f. <i>amples; amplada, amplaria</i>	<i>arbre; arbró, arbreda, arbrat, arborar</i>
<i>anàleg</i> 45, f. <i>anàloga; analogia</i>	<i>arcova</i>
<i>àncora</i>	<i>areng</i> 45; <i>arengada</i>
<i>ànec</i> 45	<i>argelaga</i>
	<i>àrid</i> 47, f. <i>àrida; aridesa, ariditat</i>
	<i>arquebisbe</i>
	<i>arquitecte</i>

<i>arrencar, arrancar</i> 5	<i>atansar</i> 54, 55
<i>arribar; arribada, arriba-</i> <i>ment</i>	<i>atapair</i> 59
<i>arrodonir, der. de rodó; rodo-</i> <i>na, rodonesa</i>	<i>ateneu</i>
<i>arrronsar</i> 54, 55	<i>atènyer</i> (ALCANZAR)
<i>arròs</i> 51, 52	<i>Atlàntic</i> 45
<i>arrupir-se</i>	<i>atlas</i>
<i>ascó</i> 9	<i>atleta</i>
<i>ase; asenada</i>	<i>atmòsfera</i>
<i>Asia</i>	<i>atorrollar</i>
<i>asil</i>	<i>atroç</i> 51, 52, pl. m. <i>atroços</i> , pl. f. <i>atroces; atrocitat</i>
<i>aspergir</i> (dif. de <i>espargir: es-</i> <i>pagir-se, espargiment</i>); <i>as-</i> <i>perges</i>	<i>atrolinar</i>
<i>aspre</i> 11; <i>aspror, aspresa, as-</i> <i>prejar, enasprir-se</i>	<i>atzabeja</i> (AZABACHE); sin. <i>gaieta</i> 18
<i>assaborir, de sabor; saborós</i>	<i>atzar</i>
<i>assaciar</i>	<i>atzavara</i>
<i>assaig</i>	<i>atzerola; atzeroler</i>
<i>assassi</i> 8	<i>atzur; atzurat</i>
<i>assecar</i>	<i>aucell; aucellada, aucelleire</i>
<i>assenyalar</i>	<i>aufàbrega</i>
<i>assolir</i>	<i>augment; augmentar</i>
<i>assortit</i>	<i>avant; avantbràs</i> 51, 52, <i>avantguarda</i>
<i>assumpció, assumpte</i>	<i>aventatge; aventaljós, aventat-</i> <i>jar</i>
<i>asterisc</i> 45	<i>avestrús</i> 51, 52
<i>astor; aslorar</i> (dif. de <i>estorar</i> , der. de <i>estora</i>)	<i>avi, avia</i>
<i>astrònom; astronòmic</i> 45	<i>aviat</i>
<i>astruc</i> 9; <i>malastruc, malas-</i> <i>trugancia</i>	<i>aviram</i>
	<i>àvol</i>
	<i>avorrir</i> 19; <i>avorriment, avor-</i> <i>rició</i>

avortar 19; avortament (ABORTO)

avui, vui 18

azòtic, azoic 45

Bacus 13; bàquic

badar, badar-se

baf 19; embafar

balb, f. balba

balbotejar

balder, f. baldera

balena (BALLENA); balener

ball

balma

bambolina

ban, bàndol; banir, bangit, bandoler

banya

barb

barbre, f. barbra; barbarisme

barret; barretina

barruer 9, f. barruera

basc

base, dif. de basa

basilica

bassa

batarell 9 pag. 19 nota

bateig; batejar; baptisme, baptismal

batre; abatre, combatre, rebatre, etc. Evitin-se formes com *combatir*, *combatint*,

combalim, *combatts*, *combati*, *combaleix*, *combaleixi*, etc.; les formes correctes són *combatre*, *combatent*, *combatem*, *combatés*, *combatré*, *combat*, *combati*

batxillerat

batzegada

bava; bavós, bavalles, bavejar

bàzar

beat, beatitud 47

becaina

bell; bellesa, abellir, embellir

bellicós 28

bellugar-se; bellugor, bellugadissa 54, 55, belluguet

Belzebub

bena (dif. de vena: venós); embenar, embenada

benehir

benigne, f. benigna, pl. m. i f. benignes

berenar (vulg. brenar)

besavi

bescambra

bescantar

bescoll

bescomptar-se

bescuit

besllum 19

besnet

bessac

bessó; bessonada
bestiar, der. de bestia
bestreure

Bellem

betum

beure; bevent, bevem, beveu,
bevia, bevedor; pseud. bibe-
ró, imbibició

biaix; esbiaixar

bisbe; bisbat; pseud. episcopal
bizanti 33

blanc 45; blanquet, blancós,
blanquinós, blancor, blanca-
ria, blancall; blanquejar,
blanqueig, emblanquir, em-
blanquinar, emblanquina-
dor, esblanqueir 59

blau, f. blava; blauet, blavet,
blavós, blavenc, blavor; bla-
vejar, esblaveir 59

boci; bocinalla, bocinejar, esbo-
cinar

boig, f. boja; bogeria

boira 18; boirós, boirada, em-
boirar-se, esboirar-se

boix; boixeda, boixet

bombolla

bony; bonyegut, abonyegar-se
bord 47, f. borda

borni

borrissó 54, 55

bosc 45; bosquet, boscam, bos-

calge, boscuria, boscall, bos-
cà, boscarol 9 pag. 19 nota,
boscat, boscos, emboscar, des-
emboscar, desboscar

bolterut 9 pag. 19 nota

bolzinar

bou. S'escriu boada, boàs, boet i
bouada, bouàs, bouet; bover,
bovi

Bras 51, 52; brasset, brasse-
jar 55, abarrassada

bravada

bravo! dif. de brau, f. brava
bressol 54, 55, der. de bres-
sar; bressolar

brètol; bretolada

breu

brèvol

bri; brinós, esbrinar

broma (BRUMA); bromós, em-
bromar-se

bronzo, bronze; bronzejat

brossa 38, 39; desbrossar

bruelar, der. de bruel

brugit; brugir, brugent, bugi-
dós

brunzir

brutícia; der. de brut; embru-
tar, embrutir (dif. de abru-
tir)

bucal (dif. de vocal) 8

budell

<i>bufó</i>	<i>cabussar</i> 54, 55; <i>cabussó</i>
<i>bugada</i> ; <i>bugadera</i>	<i>cadàver</i> ; <i>cadavèric</i> 45
<i>buid</i> 18, 47, f. <i>buida</i> ; <i>buidor</i> , <i>buidar</i>	<i>cadell</i> ; <i>cadellar</i>
<i>buiga</i> 9, 59	<i>cadira</i> ; <i>cadiraire</i> 18
<i>bujola</i>	<i>caimà</i> 18
<i>bullir</i> ; <i>eviti-s bulleix</i> , la for- ma correcta es <i>bull</i> (Com <i>bulleix</i> : <i>menteix</i> , <i>ressenteix</i> , <i>reculleix</i> , <i>consumeix</i> , <i>acu-</i> <i>deix</i> , <i>contradeix</i> , etc.; les formes correctes són <i>ment</i> , <i>ressent</i> , <i>recull</i> , <i>consum</i> , <i>acul</i> , <i>contradiu</i>)	<i>calaix</i> ; <i>calaixera</i>
<i>burinot</i>	<i>calç</i> ; <i>calcina</i> , <i>calcinaire</i> 8, <i>cal-</i> <i>cinar</i>
<i>bust</i>	<i>càlcul</i> ; <i>calcular</i>
<i>butlletí</i>	<i>calze</i>
<i>butllofa</i> ; <i>embutllofar</i>	<i>cambra</i> (CAMARA, CUARTO); <i>cambrera</i> , <i>cambròla</i> , <i>recam-</i> <i>bró</i>
<i>bulxaca</i> ; <i>embulxacar</i>	<i>càmfora</i> ; <i>camforat</i>
<i>butxi</i>	<i>camp</i> ; <i>camparol</i> 9 pag. 19 nota
<i>cabàs</i> 51, 52; <i>cabassada</i> , <i>cabas-</i> <i>set</i> 55	<i>campetxo</i>
<i>caboria</i> ; <i>encaboriat</i>	<i>cànem</i>
<i>cabra</i> ; <i>cabrer</i> , <i>cabrit</i> , <i>cabridar</i>	<i>cansar</i>
<i>cabre</i> ; alguns escriuen <i>caps</i> , <i>cap</i> , en lloc de <i>cabs</i> , <i>cab</i> ; evitin-se les formes <i>capi-</i> <i>guer</i> , <i>capiguent</i> (les formes correctes són <i>cabre</i> , <i>cabent</i>); són tolerables <i>capigués</i> , <i>ca-</i> <i>pigut</i> , per <i>cabés</i> , <i>cabut</i>	<i>cansó</i> 38, 39; <i>cansonela</i> , <i>can-</i> <i>soner</i> , <i>cansonejar</i>
	<i>cant</i> , <i>cantar</i> , <i>cantarella</i>
	<i>cànter</i> , <i>càntir</i> ; <i>canteret</i> , <i>cantiret</i>
	<i>caoba</i>
	<i>caos</i>
	<i>capdal</i>
	<i>capdell</i> ; <i>capdellar</i> , <i>descapdellar</i>
	<i>capficar</i>
	<i>capgirar</i> ; <i>capgirament</i> , <i>capgi-</i> <i>rada</i> , <i>capgirell</i>
	<i>capillar</i> , <i>capillaritat</i> , pseud. de <i>cabell</i> ; der. <i>cabellera</i> , <i>cabelladura</i> , <i>escabellar</i>

<i>capitol</i> ; <i>capitular</i>	<i>cavall</i> ; <i>cavaller</i> , <i>cavalleria</i> ;
<i>capmàs</i>	<i>cavalcar</i> , <i>cavalcada</i>
<i>capritxo</i> ; <i>capritxós</i> , <i>encapritxar</i>	<i>cavillar</i> 28; <i>cavillació</i>
<i>capsa</i>	<i>ceba</i>
<i>capsar</i> 54, 55; <i>escapsar</i> , <i>cap-</i>	<i>cedre</i>
<i>sada</i> , <i>capsal</i> , <i>capsalera</i> , <i>cap-</i>	<i>cego</i> , <i>cec</i> 45, f. <i>cega</i> ; <i>ceguedat</i> ,
<i>siró</i> 55	<i>ceguesa</i> , <i>cegar</i> , <i>encegar</i> , <i>en-</i>
<i>captar</i>	<i>cegament</i>
<i>captiu</i> , f. <i>captiva</i> ; <i>captivar</i> ,	<i>cena</i> ; <i>cenacle</i>
<i>captivilat</i>	<i>cendra</i> ; <i>cendrer</i> , <i>cendrera</i> , <i>cen-</i>
<i>capulxa</i> , <i>capulxi</i>	<i>drada</i> , <i>cendrós</i> ; pseud. <i>in-</i>
<i>car</i> , f. <i>cara</i> , dif. de <i>card</i> 47.	<i>cinerar</i>
De <i>car</i> : <i>caror</i> , <i>caresa</i> , <i>enca-</i>	<i>cent</i> , pl. <i>cents</i> , <i>centes</i> ; <i>centè</i> ,
<i>rir</i> . De <i>card</i> : <i>carda</i> , <i>cardol</i> ,	<i>centena</i> , <i>centenar</i> , <i>centener</i> ,
<i>escardol</i>	<i>centenari</i> ; <i>centimetre</i> , <i>centi-</i>
<i>carbó</i> ; <i>carboner</i> , <i>carbonada</i>	<i>gram</i> , <i>centilitre</i> , etc.; <i>cen-</i>
<i>carcanada</i>	<i>tumvir</i>
<i>càrrec</i> 45; <i>càrrega</i> , <i>carregar</i>	<i>centre</i>
<i>carretella</i> 28	<i>cep</i>
<i>cartilag</i> 45; <i>cartilaginós</i>	<i>ceptre</i> 36
<i>cartrolina</i> , der. de <i>cartró</i>	<i>cer</i> , <i>acer</i> ; <i>acerat</i>
<i>cas</i> , pl. <i>casos</i>	<i>cercella</i>
<i>casino</i>	<i>cèrcol</i> , <i>cercle</i> 17; <i>encercolar</i>
<i>casolà</i>	<i>cerebel</i> (sin. <i>cervellet</i>); <i>cere-</i>
<i>cassar</i> 38, 39; <i>cassador</i> , <i>cas-</i>	<i>bellós</i> 28
<i>sera</i> 55	<i>cert</i> , f. <i>certa</i> ; <i>certer</i> , <i>certesa</i> ,
<i>cassola</i> 38, 39	<i>encertar</i> ; <i>certitud</i>
<i>càstig</i> 45; <i>castigar</i> , <i>castigament</i>	<i>cervell</i> ; <i>cervellet</i> , <i>ecervellat</i> ;
<i>catàleg</i> 45; <i>catalogar</i>	pseud. <i>cerebral</i> , <i>cerebro-es-</i>
<i>catàstrofe</i>	<i>pinal</i> , <i>cerebel</i>
<i>catorze</i> ; <i>catorzè</i>	<i>Cèsar</i>
<i>càvac</i> 17, 45	<i>cessar</i>

<i>cessió</i>	<i>clapir</i>
<i>cetrill; cetrilleres</i>	<i>clar</i> , f. <i>clara</i> ; <i>claror</i> , <i>claretat</i> ,
<i>cèver</i> m., dif. de <i>ceba</i> ; <i>cèver</i>	<i>clarejar</i> , <i>aclarir</i> , <i>aclariment</i> ,
<i>socotri</i>	<i>esclarir</i> , <i>clarificar</i>
<i>Ciceró</i>	<i>classe</i>
<i>cicle; bicicle, hemicicle, ciclic</i>	<i>clavaguera; clavagueró</i>
45, <i>cicloide, ciclò</i>	<i>clepsa</i>
<i>cigala</i>	<i>clivell, clivella, clivilla</i>
<i>cigne</i> (CISNE), dif. de <i>signe</i>	<i>clor; clorur, cloroform</i>
<i>cilindre</i>	<i>cobdicia; cobdiciós, cobdiciar</i>
<i>cim</i>	(<i>cobejar</i>)
<i>cinc</i> 45; <i>cinquè, cinquena;</i>	<i>cobla</i>
<i>pseud. cinquanta, quint</i>	<i>cobrir</i>
<i>cindria</i>	<i>codicil; codicillar</i> 28
<i>cingle</i> 35; <i>cinglera</i>	<i>còdol; codolós, codolar</i>
<i>cinia</i> 35	<i>codony; codonyer, codonyar,</i>
<i>cipia</i> 35	<i>codonyat</i>
<i>circ</i> 45	<i>cofurna; encofurnat</i>
<i>circol</i> 17; <i>circular, circulació</i>	<i>cognom</i> (APELLIDO)
<i>circumferencia</i>	<i>cohesió</i>
<i>circumflexe</i>	<i>coissó</i> 54, 55
<i>circumpolar</i>	<i>cok</i> , dif. de <i>coc</i> 45 (<i>cuiner</i>)
<i>circumstancies</i>	coll inicial 28
<i>circumvalació</i>	<i>colom; colomar, colomaire</i> 18
<i>cirera; cirerer, cirerar</i>	<i>colrar</i>
<i>cirurgia, cirurgia; pseud. qui-</i>	<i>colze; recolzar-se, recolzada</i>
<i>rúrgic</i> 45	<i>comble</i> (COLMO)
<i>cistell; cisteller</i>	<i>comensar</i> 38, 39
<i>ciuró, cigró</i>	<i>comerç</i> 51, 52; <i>comercial</i>
<i>ciutat; ciutadà</i>	<i>comiat</i> (DESPEDIDA); <i>donar co-</i>
<i>civada</i>	<i>mial, pendre comiat</i>
<i>civella; civellam</i>	<i>commemorar</i>

commensurable

commoure

commiseració

compellir 28

compte, dif. de *comle* (CONDE)

i de *conte* (CUENTO); *comptar*, *descomptar*, *bescomptar*, *complador*; *comtesa*, *comtat* *comtal*; *contar* (NARRAR)

comú, *comunment*

còncau, f. *còncava*; *concavitat*

concórrer se conjuga com *córrer*; evitin-se formes com *concorreixo*, *concorreixi*, *concorris*, *concorrint*, *concorriré*, etc.; les formes correctes són *concorro*, *concorri*, *concorregués*, *concorrent*, *concorreré*; pseud. *concurrent*, *concurrència*; *concurrent* correspon al castellà CONCURRENT; *concorrent*, a CONCURRIENDO

conèixer; *coneixement*, *coneixensa* 54, 51; evitin-se les formes *coneixo*, *coneixi*, *coneixés* o *conesqués*; les formes correctes són *conec* 45, *conegui*, *conegués* (en canvi, no s'escriurà *coneguent*, sinó *coneixent*). Com *conèixer*: *desconèixer*, *regonèixer*,

aparèixer, *comparèixer*...

Evitin-se formes com *aparescul*, *comparescut*; les formes correctes són *aparegut*, *comparegut*

confegir

congesta

conill

conjectura

conquerir; *conqueridor*; *conquesta*

conreu, *conrear* (*conresar*)

consanguini; *consanguinitat*

cònsol 17; *consolat*

constellació 28

consumpció

continu; *continuitat*

cop; *copet*, *copejar*

corb, f. *corba*; *encorbar*; pseud. *curvilini*

corc 45; *corcar*

corollari 28

coronisa

córrer; en el subjuntiu *correguem*, *corregueu*, *corregués*; *corregut*, *correguda*, *corredissa* 54, 55

correlgir 26

corretja 26; *corretjam*

corriola

corrosió; *corrosiu*

cosí, *cosina*

<i>cosir</i> 7	<i>dalir-se</i>
<i>coffa</i> 38, 39; <i>cossejar</i> 55	<i>damunt</i>
<i>costum</i>	<i>darrer</i> , f. <i>darrera</i> ; <i>darrerenc</i>
<i>colxo</i> , <i>colxe</i> ; <i>colxer</i>	45, <i>darrería</i> , <i>darrera de</i> ,
<i>covard</i> 47, f. <i>covarda</i> ; <i>covardía</i> , <i>acovardir-se</i>	<i>endarrerir</i>
<i>cove</i> ; <i>covenet</i>	<i>davallar</i> ; <i>davallada</i> , <i>davallament</i>
<i>crani</i> ; <i>cranià</i> ; <i>craniometria</i> , <i>craniologia</i>	<i>davant</i> ; <i>davanter</i> , <i>davantall</i>
<i>cràter</i>	<i>dàvol</i>
<i>credo</i>	<i>debadés</i>
<i>creixens</i>	<i>dèbil</i>
<i>cremor</i>	<i>defalliment</i>
<i>crepuscol</i> 17, <i>crepuscular</i>	<i>degolar</i>
<i>crisallisar</i> 28	<i>deixeble</i>
<i>crossa</i>	<i>dejorn</i>
<i>crosta</i> ; <i>crostisser</i> 54, 55; <i>pseud. crustaci</i>	<i>dejuni</i>
<i>cru</i> , f. <i>crua</i> ; <i>cruesa</i> , <i>cruor</i>	<i>delicte</i>
<i>cruspir</i>	<i>delit</i> ; <i>delilós</i> , <i>delilar</i>
<i>cua</i> ; <i>cuola</i> , <i>cuela</i> , <i>escuar</i>	<i>demagog</i> 45
<i>cub</i>	<i>dèntol</i>
<i>cùbitus</i> 13 pag. 23	<i>depòsit</i>
<i>cucut</i>	<i>desgavell</i> ; <i>desgavellar</i>
<i>cuixa</i> ; <i>cuixot</i>	<i>desig</i> 48; <i>desitjar</i> 26
<i>cullera</i> ; <i>cullerada</i>	<i>desinvolt</i>
<i>curt</i> , f. <i>curta</i> ; <i>curtedal</i> , <i>curtaria</i> , <i>curtejar</i>	<i>deslliurar</i> (LIBRAR); <i>deslliurament</i>
<i>curull</i> ; <i>curullar</i>	<i>despaig</i> 48; <i>despatxar</i>
<i>daina</i> 18	<i>despesa</i> (GASTO)
<i>dalè</i>	<i>despullar</i>
	<i>destillar</i> 28
	<i>deturar</i>
	<i>deure</i> ; <i>devent</i> , <i>deven</i> , <i>deveu</i> ,

devlu; pseud. *dèbit*, *debitori*
deute; *endeutar-se*
devesa
diaca
diàfan
diàleg 45; *dialogar*
diàmetre
diflong 45
digne, f. *digna*, pl. m. i f.
dignes
dir; eviti-s *diguent* (la forma
correcta es *dient* 59)
disc 45
discussió
dissabte
dolç 51, 52, f. *dolça*, pl. *dol-*
ços, *dolces*; *dolçor*, *dolcesa*,
dolcejar, *endolcir*; pseud.
dulcificar
dolent, f. *dolenta*; *dolenteria*,
dolentor
domàs
donzella
dosser
dracma
dragea
dropo; *dropejar*, *endropir-se*
duaner
duble; *dublar*, *dubtós*, *indub-*
table
dur, f. *dura*; *duresa*, *duricia*,
endurir

dur; en el present s'escriu
duus, *duu* i *dus*, *du*; eviti-s
duguent (la forma correcta
es *duent* 59)

Ebre
eclesiàstic 45
eclipse
eco
efeminat 8
eficac 51, 52; *eficacia*
eixir; *eixida*, *sobreixir*, *reeixir*
element; *elementar*
elipse
eloqüent
embaumat
embussar 54, 55
emetre, compost (com *adme-*
tre, *ometre*, *permetre*, etc.)
del verb antiquat *metre*.
Evitin-se en aquests verbs
formes com *omitir*, *omi-*
tint, *omilim*, *omiliré*, *omi-*
teixi, etc. Les formes cor-
rectes són *ometre*, *omelent*,
ometem, *ometré*, *ometi*
emfàlic 45; *èmfasi* 32
emmagatzemar
emmalallir
emmanllevar
emmidonar
emmotllar

<i>empaitar</i> 18	<i>enlairar</i> 18
<i>empatollar</i>	<i>enllefernar</i>
<i>empedreir</i> 59	<i>enllestir</i>
<i>empelt; empellar</i>	<i>enlluernar</i> 59
<i>empleu; emplear</i>	<i>enquesta</i>
<i>emplujat, der. de pluja</i>	<i>enrabiar-se</i>
<i>emprovar</i>	<i>enraonar</i> 59
<i>encalsar</i> 54, 55	<i>ensejar</i>
<i>encallar</i>	<i>ensem</i>
<i>encara</i>	<i>ensenyorir</i>
<i>encalifar</i>	<i>ensopegar</i>
<i>enceb</i>	<i>entebeir</i> 59
<i>encendre; encenedor, encenalls</i>	<i>entusiasme</i>
<i>encens; encenser, encensar, encensada</i>	<i>enxiquir</i>
<i>encis; encisar</i>	<i>enze</i>
<i>encongir</i>	<i>Eol</i>
<i>encoratjar, der. de coratge; coratjós</i>	<i>epileg</i> 45
<i>encorbar</i>	<i>episodi</i>
<i>endevinar</i>	<i>equador</i>
<i>endinsar-se, der. de dins</i>	<i>eqüestre</i>
<i>endolar</i>	<i>equipollencia</i>
<i>enemic</i> 45, f. <i>enemiga</i>	<i>equivoc</i> 45
<i>enfonsar, der. de fons</i>	<i>equilàter</i>
<i>enfurismar</i>	<i>erroni</i>
<i>engallar, der. de galla</i>	<i>eruga</i> 9
<i>enginy; enginyós, enginyer, enginyar-se</i>	<i>esbaïment</i>
<i>engolir, der. de gola</i>	<i>esberginia</i>
<i>enjogassat</i> 54, 55	<i>esberla; esberlar</i>
<i>enjunyir</i>	<i>esblaimat</i> 18
	<i>esblanqueir</i> 59
	<i>esbotzar</i>
	<i>esbravar-se</i>

<i>esbrinar</i>	en el subjuntiu les formes
<i>esbullar</i>	<i>escrivim, escriviu, escrivis;</i>
<i>escac</i> 45 (JAQUE); <i>escacs</i> (AJEDREZ)	les formes correctes són
<i>escaducar</i> 54, 55	<i>escriguem, escrigueu, escri-</i>
<i>escaguitxar</i>	<i>gués; der. escrivà, escrivent</i>
<i>escairar</i> 18, de <i>escaire</i>	<i>escriuixir</i>
<i>escalfair</i> 59; <i>escalfar, escalfor,</i>	<i>escrúpol; escrupulós</i>
<i>escalf</i>	<i>escursar</i>
<i>escalivar, de caliu</i>	<i>esdevenir</i>
<i>escàndol; pseud. escandalisar,</i>	<i>esfereir</i> 59
<i>escandalós</i>	<i>esfullar</i>
<i>escantellar, de cantell; cantellut</i>	<i>esgarriar; esgarriós</i>
<i>escanyussar</i> 54, 55	<i>esglai</i> 18; <i>esglaiar</i>
<i>escarafall; escarafallós</i>	<i>esglesia</i>
<i>escarcerar</i>	<i>esgratinyar</i>
<i>escarransit</i>	<i>esgrogueir</i> 59
<i>escarràs; escarrassar-se</i> 54, 55	<i>esllanegar</i>
<i>escaure; escaient</i> 18, <i>escaiensa</i>	<i>esllanguiment</i>
<i>54, 55 (PLAZO)</i>	<i>esllavissar</i> 20, 54, 55
<i>esclafir</i>	<i>esmaragda</i> 8
<i>esclèlla, esclètxa</i>	<i>esmicolar</i>
<i>escola; escolà, escolania, escolar</i>	<i>esmorsar</i> 31
<i>escollar</i>	<i>esòfag</i> 45
<i>escorcollar</i>	<i>esparó</i> 9 pag. 19; <i>esparonar</i>
<i>escorsa</i> 54, 55; <i>escorsar, dif.</i>	<i>esparpillar</i>
<i>de escursar</i>	<i>esparrec</i> 45; <i>esparreguera</i>
<i>escorsó</i> 54, 55	<i>esparver</i> 9 pag. 19; <i>esparverar</i>
<i>escorxar, escorxador (MATA-</i>	<i>espatlla; espatllut</i>
<i>DERO)</i>	<i>espectacle</i>
<i>escriure; escrivint, escrivim,</i>	<i>espellifar</i>
<i>escriviu, escrivia; evitin-se</i>	<i>esperit; esperilat; pseud. espi-</i>
	<i>ritual</i>

espetec 45; espetegar
 espeternec 45; espeternegar
 espigol
 esplèndid 47; esplendidesa
 esponja; esponjós, esponjat
 espontani, f. espontania; espon-
 taneïtat
 esquadra
 esquarterar
 esquena; esqueneta
 esquerp, f. esquerpa
 esquerre, f. esquerra; esquerrà
 esquig 48; esquitxar
 esquitllar
 estable
 establir; establiment
 estalvi; estalviar
 estavellar 20
 estella; estellar
 estemordir
 esternut; esternudar
 esterrufar-se
 Esteve; Estevenet
 estil; estilar
 estimbar
 estiu; estiuet, estiuar
 estoig
 estòmac 45
 estordit
 estovalles
 estovar; estovament
 estreb; estrebar, estrebada

estuba
 esvalot; esvalotar
 esvanir-se
 esvelt, f. esvelta; esveltesa
 esverat; esverament
 euga; eugassada
 europeu, f. europea
 evacuar
 examen
 excellent
 excloure; se conjuga exacta-
 ment com cloure; evitin-se
 les formes *excluir*, *excluint*,
excluim, *exclueix*, *excluis*,
excluil, etc.; les formes
 correctes són *excloure*, *ex-*
cloent, *excloem*, *exclou*, *ex-*
clogués, *exclòs*; pseud. *exclu-*
sió. Com *excloure*: *concloure*,
incloure
 exempció, exemple
 exigu, f. exigua
 expellir
 explosió, explosiu
 fadri; fadrinalla
 fageda 26, der. de *faig*
 faisà 18
 fajol
 falç (la falç) 51, 52
 fallacia
 fallible

<i>falcó; falconada</i>	<i>filagarsa</i> 54, 55; <i>esfilagarsar</i>
<i>fals, f. falsa</i>	<i>fill; fillol, afillar; pseud.</i>
<i>fang</i> 45; <i>fanguera, fangós</i>	<i>filial</i>
<i>far (FARO), farola</i>	<i>finestra; finestró, finestral</i>
<i>fart, f. farta; fartanera, afar-</i>	<i>flagellar</i> 28, <i>pseud. de flagell</i>
<i>tar</i>	<i>flaire</i> 18; <i>flairós, flairar</i>
<i>farfallós</i>	<i>flequer, de fleca</i>
<i>fascicle</i> 17	<i>fletxa</i>
<i>fatxada</i>	<i>flonjo</i>
<i>fava</i>	<i>flor; floreta, florir, florida</i>
<i>febre; febrada, febrós, enfe-</i>	<i>fluid</i> 47, <i>f. fluida; fluidesa,</i>
<i>brar-se</i>	<i>fluiditat</i>
<i>fecon, f. feconda; pseud. fe-</i>	<i>foc</i> 45; <i>fogar (HOGAR), foga-</i>
<i>cunditat</i>	<i>rada, fogó, fagonada, fogaina</i>
<i>Fedre</i>	<i>18, foguera, etc.</i>
<i>feix; feixuc</i> 45, <i>f. feixuga</i>	<i>fofo</i>
<i>feliç, pl. feliços, felices; feli-</i>	<i>fonoll; fonollada, fonollar</i>
<i>ciat</i>	<i>formiga; formiguer, formigor</i>
<i>femella</i>	<i>fornir; forniment</i>
<i>femta</i>	<i>forrellat</i>
<i>fenomen</i>	<i>forsa</i> 38, 39; <i>forsejar</i> 55
<i>fer; futur faré; en el subjun-</i>	<i>fort, f. forta; fortesa, fortor,</i>
<i>tiu s'escriu fassi (fassa) i</i>	<i>enfortir, fortificar</i>
<i>faci (faça)</i> 54, 55	<i>fosc, f. fosca; foscó, fosquedat</i>
<i>fera (FIERA); feredat, feresa;</i>	<i>fosquejar, enfosquir</i>
<i>feroc, ferocitat, ferotge</i>	<i>fossar</i>
<i>ferro, ferre</i>	<i>França, francès</i>
<i>fesomia (per fisionomia)</i>	<i>frase</i>
<i>festuc</i>	<i>fred</i> 47, <i>f. freda; fredor, fre-</i>
<i>fetge</i>	<i>dorada, fredolíc</i> 45, <i>refredar</i>
<i>fetor</i>	<i>freixe; freixeneda</i>
<i>fiblar; fiblada, fibló</i>	<i>frequënt; frequència</i>

<i>fruir</i> (GOZAR)	<i>genoll</i> ; <i>de genollons</i> , <i>agenollar-se</i>
<i>fruita</i> , <i>fruit</i> 18; <i>fruïter</i> , <i>fruïterar</i>	<i>gens</i>
<i>fuet</i> ; <i>fueitejar</i> , <i>fuetada</i>	<i>gent</i> ; <i>gentada</i>
<i>fugir</i>	<i>geògraf</i>
<i>fulesa</i>	<i>geòleg</i> 45; <i>geologia</i> , <i>geològic</i> 45
<i>futilla</i>	<i>geperut</i> 9 pag. 19 <i>nota</i>
<i>futral</i>	<i>germà</i> ; <i>germanor</i> , <i>agermanar</i>
	<i>gessami</i>
<i>gairell</i> 18	<i>gibrell</i> ; <i>gibrelleta</i>
<i>galàpat</i>	<i>ginesta</i> ; <i>ginestera</i> , <i>ginestar</i>
<i>gallicisme</i>	<i>gitar</i>
<i>galseran</i>	<i>glas</i> 54, 55; <i>glassar</i>
<i>ganivet</i> ; <i>ganivetada</i>	<i>glatir</i>
<i>garba</i> ; <i>garbera</i>	<i>golf</i>
<i>gargamella</i> ; <i>esgargamellar-se</i>	<i>gos</i> 54, 55, <i>gossa</i> ; <i>gossada</i>
<i>garlanda</i> , <i>guirlanda</i>	<i>gotim</i> ; <i>esgotimar</i>
<i>garrell</i>	<i>governar</i>
<i>garri</i> ; <i>garrinar</i>	<i>granota</i>
<i>garric</i> 45	<i>grao</i> 59 (<i>esglaó</i>)
<i>gaudir</i> ; <i>gaudiment</i>	<i>gras</i> , <i>f. grassa</i> ; <i>grassor</i> (<i>dif. de grassó, f. grassona</i>),
<i>gaveta</i> 20	<i>grassesa</i>
<i>gazela</i>	<i>gravar</i>
<i>gegant</i> , <i>f. geganta</i> , <i>gegantesa</i> , <i>gegantessa</i> ; <i>geganti</i>	<i>grec</i> 45, <i>grega</i>
<i>gel</i> ; <i>gelar</i> , <i>gelor</i>	<i>greix</i> ; <i>greixor</i> , <i>greixós</i> , <i>greixum</i> , <i>engreixar</i>
<i>gelós</i> ; <i>gelosia</i> (<i>no gelos ni celos</i>), <i>engelosir</i>	<i>gresol</i>
<i>gemec</i> 45; <i>gemegor</i> , <i>gemegar</i> , <i>gemegaire</i> 18	<i>grèvol</i>
<i>gener</i> , <i>janer</i>	<i>gris</i> , <i>f. grisa</i> ; <i>grisenc</i> 45
<i>geniva</i>	<i>griva</i>
	<i>groc</i> 45, <i>f. groga</i> ; <i>grogor</i> , <i>gro-</i>

<i>guenc</i> 45, <i>groguejar</i> , <i>engro-</i>	<i>heterogeni</i> ; <i>heterogeneïtat</i>
<i>guir-se</i> , <i>esgrogueir</i>	<i>heure</i>
<i>groller</i> , f. <i>grollera</i>	<i>hexagon</i>
<i>gronxar</i>	<i>hidrogen</i>
<i>gros</i> , f. <i>grossa</i> ; <i>grossor</i> , <i>grossa-</i>	<i>hidròxid</i> 47
<i>ria</i> , <i>engrossir</i>	<i>higroscòpic</i> 45
<i>gruix</i> ; <i>gruixut</i> , <i>gruixaria</i> , <i>en-</i>	<i>himne</i>
<i>gruixir</i> , <i>engruixar</i>	<i>hipòcrita</i>
<i>guano</i>	<i>hipòdrom</i>
<i>guaret</i> , <i>goret</i>	<i>hipopòtam</i>
<i>guallla</i>	<i>hivern</i> ; <i>hivernal</i> , <i>hivernar</i> , <i>bi-</i>
<i>guerrer</i>	<i>vernacle</i>
<i>guerxo</i> ; <i>guerxós</i> , <i>guerxesa</i> ,	<i>home</i> , pl. <i>homes</i> , <i>hòmens</i> ; <i>ho-</i>
<i>guerxar-se</i>	<i>menet</i> , <i>homenot</i>
<i>guix</i> ; <i>guixot</i> , <i>guixaire</i> , <i>engui-</i>	<i>homogeni</i> ; <i>homogeneïtat</i>
<i>xar</i>	<i>homòleg</i> 45, f. <i>homòloga</i>
<i>guspira</i> ; <i>guspirejar</i>	<i>horitzó</i> ; <i>horitzontal</i> 33
<i>gust</i> ; <i>gustós</i> , <i>gustar</i>	<i>horroritzar</i>
	<i>hortolà</i> , <i>hortelà</i> , de <i>hort</i>
<i>habitud</i> 47	<i>host</i> , la <i>host</i>
<i>ham</i>	<i>hoste</i>
<i>harmonia</i> , <i>harmònic</i> 45, <i>filhar-</i>	<i>humà</i>
<i>mònic</i>	<i>humil</i> ; <i>humilitat</i> , <i>humiliar-se</i>
<i>harpa</i> ; <i>harpegi</i>	<i>humor</i>
<i>haver</i>	
<i>hebreu</i> , f. <i>hebrca</i>	<i>i</i> 18
<i>hemisferi</i>	<i>idilli</i>
<i>heptagon</i>	<i>ídol</i>
<i>heral</i> , <i>herau</i>	<i>iglesia</i>
<i>heretge</i> ; <i>heretgia</i>	<i>ignocent</i> ; <i>ignocència</i>
<i>hereu</i> , f. <i>hereva</i> ; <i>herelat</i> , <i>here-</i>	<i>ill</i> inicial 28
<i>lar</i> , <i>berelament</i> , <i>hereditari</i>	<i>imatge</i> ; pseud. <i>imaginar</i>

<i>imbecillitat</i> 28	<i>janer</i>
<i>immens</i>	<i>jas</i> 54, 55; <i>ajassar-se</i>
<i>immedial</i>	<i>Java</i>
<i>immigració</i>	<i>jeia</i> 18
<i>imminent</i>	<i>Jerusalem</i>
<i>immon</i> , f. <i>immonda</i>	<i>Jesús</i>
<i>immoral</i>	<i>jeure</i> , <i>jaure</i>
<i>immortal</i>	<i>jo</i>
<i>impellir</i> 28	<i>jockey</i>
<i>impossible</i>	<i>jonc</i> 45; <i>joncar</i>
<i>impremia</i>	<i>jornal</i>
<i>impressió</i> ; <i>impressionar</i>	<i>Josep</i> 43
<i>index</i>	<i>jou</i>
<i>individu</i>	<i>jove</i> , m. i f.; <i>jovenet</i> , <i>jovent</i> ,
<i>indult</i>	<i>jovenalla</i> , <i>enjovenir</i> , <i>rejove-</i>
<i>infant</i> ; <i>infantesa</i> , <i>infantar</i>	<i>nir</i> ; pseud. <i>joventut</i> o <i>ju-</i>
<i>infermer</i>	<i>ventut</i> 8, <i>juvenil</i>
<i>infinitesimal</i>	<i>judici</i>
<i>inflar</i> ; <i>inflor</i>	<i>jueu</i> 59, f. <i>jueva</i>
<i>ingenu</i> , f. <i>ingenua</i> ; <i>ingenuïtat</i>	<i>jugar</i> 7
<i>ingerir</i>	<i>juglar</i>
<i>inic</i> 45, f. <i>iniqua</i> ; <i>iniquitat</i>	<i>juliol</i>
<i>injectar</i>	<i>just</i> , f. <i>justa</i>
<i>insecte</i>	<i>jutge</i>
<i>instantani</i>	<i>kaleidoscop</i>
<i>intelligent</i> 28	<i>kanguru</i>
<i>interpellar</i> 28	<i>kaoli</i>
<i>interval</i>	<i>kermes</i>
<i>iodur</i>	<i>kilogram</i>
<i>issar</i> 38, 39	<i>kilòmetre</i>
<i>ja</i>	<i>kiosc</i> 45

<i>kirsch</i>	<i>lleig</i> , f. <i>lletja</i> 26; <i>lletjor</i> , <i>llet-</i>
<i>kist</i>	<i>gesa</i> , <i>enlletgir</i>
<i>knut</i>	<i>llémena</i>
	<i>lleminer</i>
<i>lactifer</i>	<i>l lensar</i> , <i>llansar</i> 5, 38, 39
<i>libellista</i> 28	<i>l lensol</i> 54, 55
<i>liceu</i>	<i>llepissós</i> 54, 55
<i>limfa</i> ; <i>limfàtic</i> 45	<i>lleuger</i> , f. <i>lleugera</i> ; <i>lleugeresa</i> ,
<i>lingual</i> , <i>lingüístic</i> 45, <i>pseud.</i>	<i>alleugerir</i>
<i>de llengua</i>	<i>llim</i> , <i>llims</i>
<i>liquen</i>	<i>llinyol</i> (<i>nyinyol</i>)
<i>liquid</i> 47, f. <i>liquida</i>	<i>llissó</i> 38, 39
<i>litre</i>	<i>lliure</i> , m. i f.; <i>lliurar</i> , <i>deslliur-</i>
<i>livid</i> 47, f. <i>lívida</i>	<i>rar</i> (<i>LIBERTAR</i>), <i>deslliuran-</i>
<i>lladó</i> ; <i>lladoner</i>	<i>sa</i> 54, 55; <i>pseud. llibertat</i> ,
<i>lladre</i> , m. i f.; <i>lladregot</i>	<i>lliberal</i> o <i>liberal</i> , <i>liberalisme</i> ,
<i>llagosta</i> ; <i>llagosti</i>	<i>liberalitat</i> , <i>lliberti</i> , <i>lliberti-</i>
<i>llamp</i> ; <i>llampec</i> 45, <i>llampegar</i> ,	<i>natge</i>
<i>llampar</i>	<i>llodrigó</i>
<i>llangonissa</i> 54, 55	<i>llombrigol</i>
<i>llard</i> 47; <i>llardós</i> , <i>llardó</i> , <i>en-</i>	<i>llonxa</i>
<i>llardar</i>	<i>llop</i> , f. <i>lloba</i>
<i>llarg</i> 45, f. <i>llarga</i> ; <i>llargada</i> ,	<i>llossa</i> 54, 55; <i>llossada</i>
<i>llargaria</i> , <i>llargarut</i>	<i>lluerna</i> 59
<i>llas</i> 51, 52; <i>lassada</i> , <i>lassar</i> ,	<i>lluert</i> 59
<i>enllassar</i> , <i>enllassament</i>	<i>lluisme</i>
<i>Llàtzer</i> ; <i>llatzerós</i>	<i>llum</i> ; <i>llumenera</i> , <i>llumenetes</i>
<i>llaut</i> 59	<i>llúpol</i> 17
<i>llavi</i> ; <i>pseud. labial</i>	<i>llureia</i>
<i>llavor</i>	<i>llus</i> 54, 55
<i>llebre</i> ; <i>llebrer</i>	<i>logarítme</i>
<i>llegum</i>	<i>luxe</i>

- maduixa; maduixera, maduixerar*
madur, f. madura; madurar
magrana; magraner
magre, f. magra, pl. m. i f. magres; magror, magresa, magristó, magrejar, amagrir-se, emmagrir-se
maig
mainada
majestat
major
malalt, f. malalla; malaltia, malaltis 54, 55, emmalaltir
malebir
mamífer
mànec 45
mànega
manescal
manyà
marbre (MARMOL); marbrer, marbrat
mare
marge; pseud. marginal
Marian
marit; maridar-se
mars 51, 52
martiritzar 34, de màrtir, martre; martiri
masegar
masell
mateix 9
matelàs 9, 54, 55; matelasser
matucer 9
medecina
meilat 18
mejicà
melliflu 28
menjivol
meravella; meravellós
meridià
mestre, f. mestra, mestressa
metall; pseud. metallic 28
metèor
metge, metgessa
metzines 9; emmetzinar
meu, f. meua
mig 48, f. mitja 26; mitjà, amitjanar, mitjansant 54, 55
millenari, millèsim
millor, m. i f.; millora, mi-llorar
minova
minvar
miracle; pseud. miraculós
misàntrop
miscellania
missió
mòbil; immòbil, automòbil, mobilisar, mobilitat
model
moixi
moixó

<i>moka</i>	<i>mustela</i>
<i>moldre</i> ; <i>mols</i> , <i>mol</i> correspo-	<i>mustatxoni</i>
nen a MUELES, MUELE;	<i>musulmà</i>
<i>mòlt</i> , <i>mòlts</i> , a MOLIDO, MO-	
LIDOS	<i>nacre</i> (NACAR); <i>nacrat</i>
<i>molt</i> , f. <i>molta</i> ; <i>moltíssim</i> ;	<i>nansa</i>
pseud. <i>multiplicar</i> , <i>multi-</i>	<i>nasal</i> 32
<i>tud</i> 47	<i>natjada</i> , de <i>natja</i>
<i>món</i> ; pseud. <i>mundà</i>	<i>nebot</i> , f. <i>neboda</i>
<i>monastir</i>	<i>necessari</i>
<i>monjo</i>	<i>nedar</i> , <i>nadar</i> 5
<i>monstre</i> ; pseud. <i>monstruós</i>	<i>negre</i> , f. <i>negra</i> ; <i>negror</i> , <i>ne-</i>
<i>morir</i> ; <i>mors</i> , <i>mor</i> , correspo-	<i>grenc</i> 45, <i>negrejar</i> , <i>ennegrir</i>
nen a MUERES, MUERE;	<i>neguit</i> ; <i>neguilós</i> , <i>neguitejar</i>
<i>mort</i> , <i>morts</i> , a MUERTO,	<i>nèixer</i> , <i>nàixer</i>
MUERTOS	<i>Neptú</i>
<i>mossegar</i>	<i>Neró</i>
<i>molxilla</i>	<i>niarada</i> 9 pag. 19 nota, de
<i>mucosa</i> , <i>mucositat</i> , pseud. de	<i>niu</i> ; <i>niar</i> , <i>niada</i>
<i>móc</i> ; der. <i>mocós</i> , f. <i>mocosa</i> ,	<i>nimfa</i>
<i>mocar</i> , <i>mocador</i>	<i>ninxo</i>
<i>mugró</i>	<i>nodrir</i> ; <i>nodriment</i> , <i>nodrissó</i> 54,
<i>mujada</i>	55; pseud. <i>nutrició</i>
<i>muller</i> ; <i>amullerar</i>	<i>nom</i> ; <i>nomenar</i> , <i>anomenar</i> ;
<i>munió</i>	pseud. <i>nominar</i> , <i>nominació</i>
<i>munir</i>	<i>nostre</i> , f. <i>nostra</i> , pl. m. i f.
<i>muntar</i> , de <i>munt</i> ; <i>remuntar</i> ,	<i>nostres</i>
<i>desmuntar</i> ; <i>amunt</i> , <i>damunt</i> ;	<i>nou</i> , f. <i>nova</i> ; <i>novell</i> , <i>novelat</i>
cf. <i>mont</i> (<i>Montseny</i> , <i>Mont-</i>	<i>nullitat</i> 28
<i>cau</i> , <i>Montserrat</i>), <i>montanya</i>	
<i>museu</i>	<i>obeir</i> 59
<i>mussolina</i>	<i>obesitat</i>

objecte
oblic 45, f. *obliqua*
oblidar; *oblit*, *oblidós*
oblong 45, f. *oblonga*
obsè
obscur
obsessió
obtenir
obtus
ofegar; *ofec* 45
oferir
oir 59
òliba
Olimp
oliva; *oliver*, *oliverar*, *oliveda*
oltra
ombra (SOMBRA); *ombrós*, *ombrat*, *ombrejat* *ombrivol*; pseud. *umbràcul*
omplir, *umplir*; *omplenar*
on, *aon* 59
oncle
onze; *onzè*
opressió
optar
òptic 45
optimisme
opúscol 17
ordir
orella; *orellut*
oreneta
orfe, f. *òrfena*; *orfanitat*

orgue, *orguen*, m. (ÓRGANO); pseud. *organista*, *organisar*
origen
orquestra
òs; *ossera*, *ossada*, *ossut*
oscillar 28
ou; els der. s'escriuen amb *u* i sense: *ouera* i *oera*
ovirar
oxigen, *òxid* 47

pacte
pair 59
pais; *paísatge*
palet
pampallugues
pàmpol
panís 51, 52
pantan
panteix
panteó
papallona 9
paper; *paperot*, *paperina*, *empaperar*
paradoxa
parallel 28
parc 45
parpella
pascua 22; *pascual*
passejar
pàssera
passió

<i>pastanaga</i> 9	<i>peu</i>
<i>palafi</i>	<i>piano</i>
<i>patge</i>	<i>pigmeu, pigmea</i>
<i>pau</i>	<i>pinzell; pinzellada</i>
<i>pavelló</i> 19	<i>piràmide</i>
<i>pebre; pebrer, pebrera, pebrot</i>	<i>Pireneu; pirenenc</i> 45
<i>pedruscall</i>	<i>pissarra</i> 38, 39
<i>pellofa</i>	<i>pitjar</i>
<i>penedir; penediment</i>	<i>plaer</i> 59, <i>pler</i>
<i>penell</i> (VELETA)	<i>plansó</i> 54, 55
<i>pentinar</i>	<i>planter</i>
<i>peó</i>	<i>plassa</i> 38, 39; <i>plasseta</i> 55
<i>percassar</i>	<i>platja</i> 26
<i>perdre</i> 47	<i>Plató</i>
<i>Pere</i>	<i>platxeria</i>
<i>perelló</i>	<i>plaure, complaure, desplaure;</i> evitin-se formes com <i>com-</i> <i>plasc, complasqués, complas-</i> <i>cut</i> (les formes correctes són <i>complac</i> 45, <i>complagués,</i> <i>complagut</i>)
<i>peremptori</i>	<i>ploma</i> (PLUMA); <i>plomall, plo-</i> <i>mat, plomós, plomar</i>
<i>perhom</i>	<i>poble; poblar, població; pseud.</i> <i>populós</i>
<i>period</i>	<i>pobre, m. i f.; pobresa, pobre-</i> <i>tat, pobrejar, empobrir</i>
<i>permissió</i>	<i>poder</i> 7; <i>pols, pot;</i> evitin-se les formes <i>poguer, poguent</i> (les formes correctes són <i>poder,</i> <i>podent</i>)
<i>pertànyer</i>	<i>poeta</i>
<i>pertocar</i>	
<i>pervenir</i>	
<i>pesant; pesantor</i>	
<i>pessa</i> 38, 39	
<i>pessic</i> 45; <i>pessigar, pessigolles</i>	
<i>pesta, empestar</i> (dif. de <i>empas-</i> <i>tar, de pasta</i>)	
<i>petge; petjada</i>	
<i>petit; petilesa, empetitir</i>	
<i>petó</i> 9; <i>petoner, pelonejar</i>	
<i>petxina</i>	

<i>poetaire</i> 9 pag. 19 nota	<i>primer</i> , f. primera; <i>prime-</i>
<i>pitjor</i> ; <i>empiljorar</i>	<i>renc</i> 45
<i>pol</i>	<i>princep</i>
<i>poligon</i>	<i>probable</i> , <i>probabililat</i> , <i>pseud.</i>
<i>polir</i>	de <i>provar</i> ; <i>provalura</i> , <i>apro-</i>
<i>polisulfur</i>	<i>var</i> , <i>aprovació</i>
<i>polze</i> ; <i>polzada</i>	<i>producte</i>
<i>poma</i> ; <i>pomer</i> , <i>pomera</i> , <i>pomerar</i>	<i>professió</i>
<i>poncem</i>	<i>progressió</i>
<i>pontifex</i>	<i>prohibir</i>
<i>por</i> ; <i>poruc</i> 45, f. <i>poruga</i> , <i>es-</i>	<i>proisme</i>
<i>poruguir</i>	<i>projecte</i>
<i>porpra</i> (PÚRPURA); <i>porprat</i> ,	<i>pròleg</i> 45
<i>porprós</i> , <i>emporprar</i> ; <i>pseud.</i>	<i>prompte</i>
<i>purpuri</i> , <i>purpurina</i>	<i>propri</i> ; <i>proprietat</i>
<i>porquerol</i> , <i>porqueter</i> 9 pag. 19	<i>prosaic</i> 18, 45
nota	<i>prosèlit</i>
<i>possessió</i>	<i>prosodia</i>
<i>possible</i>	<i>prosopopeia</i> 18
<i>potiner</i>	<i>proveir</i> 59
<i>pou</i> ; <i>poal</i> , <i>poar</i>	<i>pruitja</i>
<i>prada</i>	<i>pubill</i>
<i>preciós</i> , <i>pseud.</i> de <i>preu</i> ;	<i>pudor</i>
<i>preuat</i> , <i>menysprear</i>	<i>pullular</i> 28
<i>pregon</i> , f. <i>pregona</i> (PROFUNDO)	<i>puncella</i> 9
<i>premsa</i> ; <i>premsar</i>	<i>punir</i> ; <i>punible</i> , <i>punició</i>
<i>prendre</i> , <i>pendre</i> 63	<i>punxar</i>
<i>presagi</i>	<i>pupillar</i> 28
<i>presò</i> ; <i>empresonar</i>	<i>pupillatge</i> 28
<i>préssec</i> 45; <i>presseguer</i>	<i>puput</i>
<i>presumpció</i>	<i>pusillànim</i> 28
<i>pretenció</i> ; <i>pretenció</i> s	<i>pusa</i> 54, 55

putxinelli 28

quadrilàter

quadrúped 47

qualitat

quan, adverbis de temps

quant, f. *quanta*; *quantitat*

quaranta; *quarantè*, *quarantena*

quarasma

quart, f. *quarta*, *quarter*

quatre

que, *què*

qüestió

qui

quintar

quinze; *quinzè*, *quinzena*

Quirze

quocient

quota

quotidià

rab

rabal

rabassa 54, 55; *rabassut*, *arrabassar*

rabejar

rabent

rabia; *rabiós*

ràfac 45

ragatxo

raim 59

rajola, *rajoler*

rajoli

ramor 9; *ramorós*, *ramorejar*

rampell; *rampellut*

rancor 8, *rancunia*; *rancorós*,
rancuniós

raó 59

rassa 38, 39

ratoli

rave

rebellar 28; *rebel*, m. i f.
(REBELDE), *rebellió*

rebló

rebossar 54, 55

rebost; *reboster*

rebre; *rebs*, *reb*, són escrits
per alguns *reps*, *rep*

rebrec 45; *rebreçar*

rebuig; *rebujar*, *rebutjar* 26

recepta; *receptar*

redempció, *redemptor*

reduir 59

regalim, de *regalar*

regirar

regla f., dif. de *regle* m.

regne; *regnar*

regna (RIENDA)

regueró

rei, *reina* 18; *reialme*, *real*,
ral, *reietó*

reina 59, 69; *reinós*; pseud.
resinificar

rejectar

<i>relliscar</i>	etc.; les formes correctes
<i>remugar</i>	són <i>interrompre</i> , <i>interrom-</i>
<i>renda</i>	<i>pent</i> , <i>interrompem</i> , <i>inter-</i>
<i>rènec</i> 45, f. <i>rènega</i>	<i>romp</i>
<i>rengle</i>	<i>rondinar</i>
<i>repellir</i> 28	<i>ronyó</i>
<i>reptar</i>	<i>ròssec</i> 45; <i>arrossegar</i>
<i>requesta</i>	<i>rostir</i>
<i>residu</i>	<i>rostoll</i> ; <i>rostollar</i>
<i>retaula</i>	<i>rovell</i> ; <i>rovellar-se</i>
<i>rètol</i>	<i>rovelló</i>
<i>retrograd</i>	<i>rublir</i>
<i>retrunyir</i>	<i>rúfol</i>
<i>revifar-se</i>	<i>ruent</i> 9
<i>reviscolar</i>	
<i>ribot</i> ; <i>ribolejar</i>	<i>saba</i>
<i>ridicol</i> 17	<i>sabata</i> ; <i>sabater</i>
<i>rilme</i>	<i>saber</i> V. <i>cabre</i>
<i>ritu</i>	<i>sabi</i> ; <i>sabiesa</i>
<i>riure</i> ; <i>eviti-s riguent</i> (la forma correcta es <i>rient</i> 45);	<i>sabó</i> ; <i>sabonera</i> , <i>ensabonar</i>
<i>rialla</i> , <i>rialler</i> , <i>enriolat</i>	<i>sacrileg</i> 45; <i>sacrilegi</i>
<i>roig</i> , f. <i>roja</i> ; <i>rogenc</i> 45, <i>rogent</i> ,	<i>sadoll</i> ; <i>sadollar</i>
<i>rojo</i> , <i>rogejar</i> , <i>enrogir</i> , <i>en-</i>	<i>safareig</i> ; <i>safareget</i> 26
<i>rogiment</i>	<i>Safo</i>
<i>romandre</i> (QUEDARSE)	<i>safrà</i> 38, 39
<i>rompre</i> ; <i>romps</i> , <i>romp</i> (dif. de	<i>sagell</i> 9; <i>sagellar</i>
<i>rom</i> , <i>licor</i>); en els compos-	<i>sagó</i> ; <i>sagonet</i>
tos <i>interrompre</i> , <i>corrompre</i> ,	<i>salut</i> ; <i>saludable</i>
etc., evitin-se formes com	<i>salvatge</i>
<i>interrompir</i> , <i>interrompint</i> ,	<i>sàlzer</i> ; <i>salxerada</i>
<i>interrompim</i> , <i>interrompeix</i> ,	<i>Samsó</i>
	<i>sang</i> 45; <i>sangós</i> , <i>sangonós</i> , <i>san-</i>

<i>gonell, sangonera, sagnar,</i>	<i>sessió</i>
<i>sagnada, sanguinolent, san-</i>	<i>set; setè</i>
<i>guini, sanguinari</i>	<i>set; assedegat</i>
<i>Saragossa</i> 38, 39, 54	<i>setmana; setmanada</i>
<i>satèl·lit</i> 28	<i>sexe; pseud. sexual</i>
<i>savi</i> V. <i>sabi</i>	<i>sillaba</i> 28; <i>polisillab, mono-</i>
<i>sauc</i> 59	<i>sillab, dissillab</i>
<i>Saxonia</i>	<i>simbol</i>
<i>secundari</i>	<i>simfonia</i>
<i>sedàs</i> 54, 55	<i>simple</i>
<i>seduir</i> 59	<i>simptoma</i>
<i>segle; pseud. secular</i>	<i>sis; sisè</i>
<i>segon, f. segona</i>	<i>sil·lar</i>
<i>següent</i>	<i>sobte; sobtar</i>
<i>segur, f. segura; seguretat,</i>	<i>sòcol</i>
<i>assegurar, assegurances</i> 54,	<i>sofrir</i>
55	<i>sogra, sogra</i>
<i>senalla</i>	<i>sojornar</i>
<i>sencer, f. sencera</i>	<i>solcir</i>
<i>senyor</i>	<i>sollicitar</i> 28
<i>senzill; senzillesa</i>	<i>sòlid</i> 47, f. <i>sòlida; solidesa, so-</i>
<i>sepulcre</i>	<i>liditat</i>
<i>ser</i> o <i>èsser; evitin-se</i> les for-	<i>solo</i>
<i>mes sigui, sigueres, etc.,</i>	<i>somriure</i>
<i>sigués, siguessis, etc., siguent</i>	<i>sord</i> 47, f. <i>sorda</i>
(les formes correctes són	<i>soroll; sorollar, sorollós</i>
<i>fui, fores, etc., fos, fossis,</i>	<i>sort; sortlós, dissort</i>
<i>etc., sent o essent</i>); són to-	<i>sortir</i> 7
lerables <i>sóc i sigut</i> per <i>só i</i>	<i>sospir; sospirar</i>
<i>estat</i>	<i>sostreure</i>
<i>serie</i>	<i>sovint; sovintejar</i>
<i>servei</i> 18; <i>pseud. servicial</i>	<i>subhasta</i> 58

<i>subjecte</i>	<i>çar, retardar, retardament</i>
<i>subjugar</i>	<i>tarde</i>
<i>subornar</i>	<i>taronja; taronjer 25, taronjerar</i>
<i>subsistir</i>	<i>tassa 38, 39; tasseta 55</i>
<i>substancia</i>	<i>tauró (TIBURÓN)</i>
<i>subtar</i>	<i>tavella</i>
<i>subtil; subtilitat, subtilisar</i>	<i>taverna 19; taverner</i>
<i>suc 45; sucós, sucar, suquejar</i>	<i>tavola 20</i>
<i>succeir 59</i>	<i>teatre</i>
<i>succés; successió</i>	<i>tebi; tebior, tebiesa, entebeir 59</i>
<i>succint, f. succincta</i>	<i>tècnic 45</i>
<i>sucre 38, 39; ensucrar</i>	<i>telègraf</i>
<i>sufocar</i>	<i>teler, de tela</i>
<i>suggerir</i>	<i>tellarina</i>
<i>Suissa 38, 39</i>	<i>temps</i>
<i>sumissió</i>	<i>temptar; temptador, temptació,</i>
<i>sumptuós</i>	<i>templativa</i>
<i>suor 59, de suar</i>	<i>tenaç 51, 52; tenacitat</i>
<i>superbia; superbiós</i>	<i>tendre, f. tendra, pl. m. i f.</i>
<i>superflu</i>	<i>tendres; tendror, tendresa,</i>
<i>suportar</i>	<i>tendrum, entendre, enternir</i>
<i>supressió</i>	<i>tenir (o tindre); evitin-se les</i>
<i>surrut</i>	<i>formes tinger, tinguent</i>
<i>sulge</i>	<i>tèrbol, f. tèrbola; enterbolir</i>
<i>tabac 45</i>	<i>teranyina</i>
<i>tàbac 45</i>	<i>terme, termenar; pseud. ter-</i>
<i>tacte</i>	<i>minar, terminació</i>
<i>tafaner</i>	<i>termòmetre</i>
<i>tàlem</i>	<i>terra; terròs, f. terrosa, terregós,</i>
<i>tamborella</i>	<i>terrasser, terrissa, terrisser,</i>
<i>tard 47; tardà, f. tardana, tar-</i>	<i>terròs, terrossós, terreny,</i>
	<i>terror; terrestre, terraqui,</i>

<i>terrícola, territori; terrejar,</i>	<i>tranquillitat 28</i>
<i>aterrar, desterrar, enterrar,</i>	<i>transacció 31</i>
<i>soterrar; subterrani, soter-</i>	<i>transatlàntic 31, 45</i>
<i>rani</i>	<i>transitiu 31</i>
<i>terrabastall</i>	<i>trapezi</i>
<i>terratrèmol</i>	<i>traspalsar</i>
<i>terregada</i>	<i>treball</i>
<i>teu, f. teva</i>	<i>trèmol</i>
<i>teula; teulat, teulada (dif. de</i>	<i>tremp</i>
<i>taulat, taulada, der. de</i>	<i>trencar; trencadissa 54, 55</i>
<i>taula)</i>	<i>trenzilla</i>
<i>tirallonga</i>	<i>trepiljar, trepig 48</i>
<i>titllar</i>	<i>treure, traure</i>
<i>títol; pseud. titular</i>	<i>treva</i>
<i>tivar; tivant, tivantor</i>	<i>trèvol</i>
<i>tòfona</i>	<i>tribu</i>
<i>toisó</i>	<i>triomf; triomfar</i>
<i>tomàquet, tomàtec 45</i>	<i>trist, f. trista; tristor, tristesa,</i>
<i>tomba (TUMBA)</i>	<i>entristir</i>
<i>tongada</i>	<i>trontoll; trontollós, trontollar</i>
<i>torbar; pertorbar</i>	<i>tronxo</i>
<i>torralxa</i>	<i>tros 51, 52; trossejar 55</i>
<i>torre</i>	<i>tudó</i>
<i>tossir 7</i>	<i>tunyina 9</i>
<i>tou, f. tova</i>	<i>tupi</i>
<i>tovalló, tovallola</i>	<i>turmell 9</i>
<i>traclat</i>	<i>turó</i>
<i>traduir 59</i>	
<i>tràfec 45; atrafegar</i>	<i>ubac, f. ubaga</i>
<i>trair 59; traidor, traició</i>	<i>ubriac 45, f. ubriaga; em-</i>
<i>trameire</i>	<i>briac 45, embriagar</i>
<i>tramvia</i>	

udol; udolar
ullastre

vaca; vacada, vaquer
vacillar 28; vacillació
vacuïtat

vaf 19

vaixell

valer, valdre; evitin-se les
formes valguer, valguent

vall f.

vampir

vano

vànova

vedell; vedellar

vei 59, veïna 69; veinat

vell; vellesa, envellir, revellir
velleïtat 28

vèncer

vendre; vens, ven, venut

venir (o vindre); en l'impe-
ratiu vina (escrit també
vine)

venjar

vent; ventada, ventós, ventijol,
ventall, ventar

ventricul

verb

verd 47, f. verda; verdor,
verdós, verdet

verema; veremar (vulg. vre-
ma, vermar)

verge; pseud. virginal

vergonya; vergonyós, avergo-
nyir

verí; verinós, enverinar

vermell; vermellós, vermellor
f., vermelló m., envermellir

vermifug 45

vern; verneda

vernís 51, 52; envernissar

verola

vèrtex

vesc 45; vescós

vespa; vesper

vespre; vesprada, vesprejar, en-
vesprir

vessar

veta 20

vetllar

veure; el subjuntiu imperfet
es vegés i no veiés; en cam-
bi, el gerundiu es veient i 8
i no vegent

viatge; viatjar

vila

vim, vimet; vimenera, vimetera

vinclar; vincladis 54, 55

vint; vintè, vintena

violet

virtut

viu, f. viva; vivor

viure, vivint, vivim, vivia;
evitin-se en el subjuntiu

les formes <i>vivim</i> , <i>viviu</i> , <i>vivis</i> (les formes correctes són <i>visquem</i> , <i>visqueu</i> , <i>vis-</i> <i>qués</i>); <i>vivent</i> , <i>vivificar</i>	<i>xerigot</i>
<i>vocal</i> (dif de bucal 8)	<i>xifra</i> ; <i>desxifrar</i>
<i>volcà</i> (VOLCAN)	<i>ximiot</i> (MICO)
<i>voler</i> 7; evitin-se les formes <i>volguer</i> , <i>volguent</i> (les cor- rectes són <i>voler</i> , <i>volent</i>)	<i>ximple</i>
<i>volpell</i>	<i>Xina</i> ; <i>xinès</i>
<i>vollor</i> (BUITRE)	<i>xinella</i> 28
<i>voluptat</i> ; <i>voluptuós</i>	<i>xinxà</i>
<i>volva</i> 20	<i>xiprer</i> ; <i>xiprerar</i>
<i>vora</i> ; <i>vorada</i> , <i>vorejar</i>	<i>xitxarello</i> 28
<i>vorí</i> , <i>ivori</i> 20	<i>xoc</i> 45; <i>xocar</i>
<i>vostè</i>	<i>xopoll</i>
<i>vostre</i> , f. <i>vostra</i> , pl. m. i f. <i>vostres</i>	<i>xuclar</i> ; <i>xuclador</i>
<i>vuit</i> 18; <i>vuitè</i>	<i>xumeneia</i> 18
<i>wagó</i>	<i>xurriaques</i>
<i>xacolata</i>	<i>zebra</i>
<i>xàfac</i> 45	<i>zefir</i>
<i>xamós</i>	<i>zel</i>
<i>xaragall</i>	<i>zenc</i> 45
<i>xarrac</i> 45	<i>zenit</i>
<i>xaruc</i> 45, f. <i>xaruga</i>	<i>Zenó</i>
<i>xemeneia</i> 18	<i>zero</i>
	<i>zigomàtic</i> 45
	<i>zig-zag</i> , <i>ziga-ziga</i>
	<i>zinc</i> 45
	<i>zodiac</i> 45
	<i>zona</i>
	<i>zoologia</i>

ERRADES

- Pag. 10. — En la penultima linia del § 3, aon diu: «la pronuncia sol no ns diu», ha de dir: «la pronuncia sola no ns diu, en efecte.»
- Pag. 20. — En la darrera linia, després del mot *Carme*, cal afegir: «Ademés, una lladre».
- Pag. 22. — En la 8.^{ena} linia, començant per avall, aon diu: «*pal*», ha de dir: «*pol*».
- Pag. 26. — En la 2.ª linia cal afegir: «*cònsol i consul*».
- Pag. 26. — En la 7.^{ena} linia, aon diu: «*màrbol*», ha de dir: «*màrmol*».
- Pag. 28. — En la 1.ª linia, aon diu: «*cavall, Esteve*», ha de dir: «*cavall, covard*, Esteve*».
- Pag. 30. — En la 7.^{ena} linia del § 23, aon diu: «No s'ha d'escruiure *iglesia* ni *iclesia*, sinó *esglesia*», ha de dir: «Tampoc s'escriu *iclesia*, sinó *iglesia*, i millor *esglesia*».
- Pag. 30. — En la darrera linia del § 24, aon diu: «la *u* quan va», ha de dir: «la *u* quan, representant la vocal *u*, va».
- Pag. 33. — La linia 11 ha de dir: «*tranquillitat, velleitat*».
- Pag. 36. — En la 3.ª llista del § 33 s'han oblidat els mots *galze, benzina, embranzida*.
- Pag. 37. — La penultima linia del § 35 ha de dir: «*-dria, cingle*, cinia*, cipia*, ciuró, civada, civella; bruticia,*»
- Pag. 43. — En la 10.^{ena} linia, aon diu: «*fred* (també *fret*)», ha de dir: «*fred, humit* (també *fret, humit*)».
- Pag. 47. — Aon diu: «*esquerraçar*», ha de dir: «*escarraçar*», i aon diu: «*escurçó*», ha de dir: «*escorçó*».

Pag. 49. — En la 3.ra línia, aon diu: «un sò», ha de dir: «qualsevol altre sò».

Pag. 58. — En la 9.^{ena} línia començant per avall, el ; ha de ser reemplaçat per :

Pag. 72. — Aon diu: «*ample*, f. *ampla*, pl. i f. *amples*», ha de dir: «*ample*, f. *ampla*, pl. m. i f. *amples*».

Ademés s'han oblidat alguns nombres en la llista alfabètica: el 9 al costat dels mots *ambaixada*, *angunia* (pag. 72), *regueró* (pag. 95); el 28 al costat dels mots *capillar* (pag. 76), *equipollencia* (pag. 82), *excellent*, *expellir*, *fallacia*, *fallible* (pag. 84), *gallicisme* (pag. 86), *idilli* (pag. 87), *millenari*, *miscellania* (pag. 90); el 45 al costat dels mots *festuc*, *fosc* (pag. 85) i algun altre.

INDEX

CAPITOL I. VOCALS

	<u>Pags.</u>
Preliminars	9
Vocals toniques	10
<i>a, e</i> en les síl·labes anteriors a la dominant; <i>o, u</i> en el mateix cas	11
<i>a, e</i> finals	20
<i>o, u</i> finals	22
Terminacions de plural	23
Terminacions verbals	23
Terminacions atones en general	24
<i>i, y</i>	26

CAPITOL II. CONSONANTS INICIALS DE SILLABA

<i>b, v</i>	27
<i>b, p</i>	29
<i>c, qu, q</i>	29
<i>c, g</i>	30
<i>g, gu</i>	30
<i>g, j</i>	30
<i>ig, tj</i>	31

	Pags.
<i>tg, tx</i>	32
<i>ll</i>	32
<i>r, rr</i>	33
<i>s, ss</i>	34
<i>z</i>	36
<i>tz</i>	36
<i>ce, ci</i>	36
<i>ç</i>	37
<i>x</i>	38
<i>x, ix</i>	39

CAPITOL III. CONSONANTS FINALS DE SILLABA

<i>b, p</i> interiors	40
<i>b, p</i> finals	40
<i>c, g</i> interiors	41
<i>c, g</i> finals	41
<i>d, t</i> interiors	42
<i>d, t</i> finals	42
<i>ig, g</i>	43
<i>ix, x</i>	43
<i>m, n</i>	44
<i>s, ç</i> finals	46
<i>x</i> final	46

APENDIX ALS CAPITOLS II & III

<i>ç</i>	47
<i>k, w</i>	48

CAPITOL IV. LLETRES MUDES

<i>h</i>	49
<i>r</i>	51

	<u>Pags.</u>
Altres lletres mudes	52

CAPITOL V. SIGNES ORTOGRAFICS

I. ACCENTS GRAFICS	54
II. APOSTROF I GUIONET	59
Complements atons posposats al verb	65
Articles definits	66
Preposicions	68
Supressió de la <i>r</i> muda	69
Guionet	69
Llista de paraules	70
Errata	105